ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРНИНГ
ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИНГ

КПСС XXIV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

18-йил чиқиши.

№ 5 (4511).

8 ЯНВАРЬ ЖУМА 1971 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

✶«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» ВА ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗЛАР ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ ЗАФАРИ

✶ЯНГИ ЙИЛ КЎКЛАМИГА ҲАММА НАРСА ТАЙЁР

✶ЎЗБЕКИСТОН МАШИНАЛАРИНИНГ ДОВРУҒИ

СОВЕТ МАТБУОТИНИНГ ЖОНКУЯРЛАРИ

Совет кишилари янги 1971 йилга —КПССнинг XXIV съезди ўтадиган йилга ўз мамлакатлари билан фахрланиш ҳис-туйғулари ила кирдилар. Партия съездини муносиб кутиб олиш учун бутун мамлакатда социалистик мусобақа кенгайиб бормоқда. Бу съезд ўтган беш йилликда қилинган ишларни якунлаб, коммунистик қурилишнинг янги босқичдаги конкрет вазифаларини белгилаб беради.

Совет матбуоти партия белгилаган вазифаларни амалга ошириш учун курашда муҳим роль ўйнайди. Актив пропагандист, агитатор ва ташкилотчи бўлмиш совет матбуоти партия ишига, халқ ишига садоқат билан хизмат қилмоқда. Матбуотимизнинг кенг меҳнаткашлар оммаси билан доимо мустаҳкамланиб бораётган алоқаси унинг куч-қувватининг асосий манбаъларидан биридир. В. И. Ленин васиятларининг тантанаси матбуотнинг жамоатчилик асосида ривожланиб боришида ёрқин намоён бўлмоқда. В. И. Ленин ишчилар синфи авангардининг матбуот органи мунтазам ёзиб турадиган бешта адибга «адиб бўлмаган беш юзта ва беш мингта ходим» тўғри келганидагина, у ҳаётий ва жанговар орган бўла олади, деб ўргатган эди.

Ҳозирги кунларимизда ишчи ва қишлоқ мухбирлари актив қатнашмаётган бирон газета—журнални тасаввур этиб бўлмайди. Пойтахт автомобильсозларининг «Московский Автозаводец» кўп тиражли газетаси, «Тагильский Рабочий» шаҳар газетаси ўз теварагига неча юзлаб активларни тўплади. Озарбайжондаги Масалли районининг «Чагириш» газетаси, Курск областидаги Суджа районининг «За Коммунизм» газетаси ишчи ва қишлоқ мухбирлари билан мустаҳкам алоқа қилиб турганлиги туфайли газетхонларнинг таҳсинларига сазовар бўлмоқда. Кўпгина район, область, ўлка, республикаларнинг газета редакциялари активларнинг хат ва материалларига эътибор билан муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатмоқдалар.

Ҳар бир завод ва фабрикада, шахта ва қурилишда, колхоз ва совхозда, муассаса ва ўқув юртида—ҳамма ерда матбуотда ҳамкорлик қилиш маънавий эхтиёжи, ижтимоий вазифаси бўлиб қолган кишилар бор. Газеталаримиз, журналларимиз, радио ва телевидениемиз активлари қаторида миллион-миллион шундай кўнгиллилар бор. Редакциялар шуларнинг қатнашувида муҳим ишларни ҳал қилмоқда, турли хўжалик ва сиёсий кампанияларни ўтказмоқда. Ишчи ва қишлоқ мухбирлари армияси саноат ва қишлоқ хўжалиги корхоналарининг ишлаб чиқариш фаолиятини текшириш юзасидан неча ўн минг марта рейд ўтказдилар. Совет матбуотининг кўнгиллилари янгиликнинг ҳормас-толмас курашчиларидир. Улар қимматли ватанпарварлик ташаббуслари, илғор тажриба кенг қанот ёзишига, ихтирочи ва рационализаторларнинг таклифлари жорий этилишига ёрдам бермоқдалар.

Партия матбуотимизнинг омма билан алоқасини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш тўғрисида ҳормай-толмай ғамхўрлик қилаётганликлари туфайли ишчи ва қишлоқ мухбирлари мамлакатимизнинг хўжалик, сиёсий ва маданий ҳаётига таъсир кўрсатувчи қудратли кучга айланди. Бизни КПССнинг XXIV съездига яқинлаштираётган шу кунларда ишчи ва қишлоқ мухбирлари иқтисод қилиш ва тежаб-тергаш учун, саноатда, транспортда, қишлоқ хўжалигидаги мавжуд резервларни излаб топиш учун, янги беш йиллик биринчи йилининг топшириқлари барвақт бажарилиши учун юриш эълон қилдилар.

Газеталар ва журналлар, радио ва телевидение редакциялари съезд олди мусобақасининг коллектив ташкилотчиси сифатидаги ўз ролларини тўлароқ намоён қилишга интилиб, оммавий ишнинг актив формаларидан, ишчи ва қишлоқ мухбирлари билан ижодий алоқаларни мустаҳкамлашнинг актив формаларидан фойдаланаяптилар. Газетхонларнинг энг яхши очерклари, мақолалари, репортажлари, хабарлари учун конкурслар ўтказилмоқда. Редакцияларнинг матбуот кўнгиллиларидан тузилувчи жамоатчилик асосидаги бўлимларининг фаолияти сезиларли бўлиб бормоқда. Кўпгина редакцияларнинг ҳузурида ишчи мухбирлар мактаблари очилди, шаҳарларда эса ишчи мухбирлар халқ университетлари очилди. Бу мактаб ва университетларда журналистика асослари, газета ишининг назарияси ва практикаси ўргатилмоқда. Бу ерларда дарс бериш лекциялар ўқишга, семинарлар ўтказишга энг билимдон ва малакали мутахассислар, фан ва маданият арбоблари, ишлаб чиқариш раҳбарлари ва новаторлари, партия ходимлари ва журналистлар жалб этилиши керак. Бу борада Москва шаҳар ишчи мухбирлар университетининг орттирган тажрибаси ибратлидир. Бу ердаги назарий ўқиш кўп тиражли газеталар, шаҳар газеталари ва марказий газеталарнинг редакцияларидаги ижодий практика билан қўшиб олиб борилмоқда. Бу нарса активлар ишлаб чиқариш ҳаётининг асосий масалаларини яхшироқ белгилаб олишларига ёрдам бермоқда, журналистика маҳоратини янада муваффақиятли эгаллаб олишга кўмак бермоқда. Ишчи ва қишлоқ мухбирларининг семинарлари, йиғилишлари, конференциялари, область ва республика съездлари бот-бот ўтказилиб турибди.

Бизнинг замонамизда ишчи ва қишлоқ мухбири қиёфасининг ўзи ҳам ўзгариб кетди. Свердловск областида ўтказилган социалогик тадқиқот шу жиҳатдан ибратлидир. Сўралган матбуот активларининг ҳар юзтасидан 77 таси олий ва ўрта маълумотли бўлиб чиқди. Совет матбуоти оммавий автори ишчи ва қишлоқ мухбирлари билим даражасининг ошганлиги партия комитетларини, газета, радио ва телевидение редакциялари, журналистлар союзи ташкилотлари зиммасига шу ҳаракатга матбуот кўнгиллиларининг сиёсий ва профессионал ўқишига раҳбарлик қилиш услуб ва методларини такомиллаштириш мажбуриятини юклайди.

Таассуфки, бу иш яхши йўлга қўйилмаган жойлар ҳам бор. Ишчи ва қишлоқ мухбирларининг ролига етарлича баҳо бермаётган редакциялар ҳам учраб туради. Масалан, «Кашкадаринская Правда» саҳифалари асосан ўз мухбирлари ва бошқа нашрларнинг профессионал журналистлари ёзган хабар ва мақолалар билан тўлдириб чиқарилади. Газета ўз активини йўқотиб қўйди.

Матбуот кўнгиллиларининг доимий мададисиз, актив ижодий қатнашувисиз бирон редакция ўзининг мураккаб ва хилма-хил вазифаларини муваффақиятли бажара олмайди. Ишчи ва қишлоқ мухбирлари ҳаёт қозонида қайнаб, саноат ва қишлоқ хўжалиги илғорларининг кўпгина ажойиб ташаббусларида бевосита қатнашиб матбуотимиз барча янгиликларнинг куртакларини тез билиб, баҳолаб олишга ва қўллаб-қувватлашига ёрдам бермоқдалар, бюрократчиликка, қолоқ кайфиятларга, меҳнат интизоми ва социалистик ҳуқуқ тартибининг бузилишига қарши муросасиз кураш олиб бормоқдалар. Партия органлари ва редакциялар матбуот активларини танқидни бўғувчи ҳар қандай кишилардан, адолатсиз ҳатти-ҳаракатлардан муҳофаза қилишлари зарур.

Ишчи ва қишлоқ мухбирларининг кўп миллионли армияси ҳамиша жанговар постда турибди. Ишчи ва қишлоқ мухбирлари ўз активлигини ошира бориб, янги йилнинг биринчи кунларидан бошлаб КПССнинг XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада кенг қулоч ёйдиришга ёрдам бермоқда. Партия ташкилотлари матбуот кўнгиллиларининг қудратли ҳаракатини ленинчасига қўллаб-қувватлаб, совет матбуотининг ғоявий даражасини, обрўсини ва таъсирчанлигини юксалтирмоқдалар.

(«Правда»нинг 7 январдаги бош мақоласи).

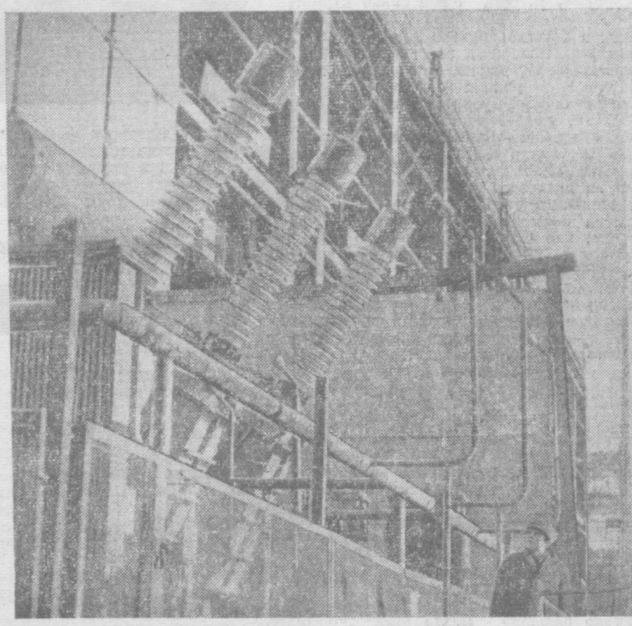
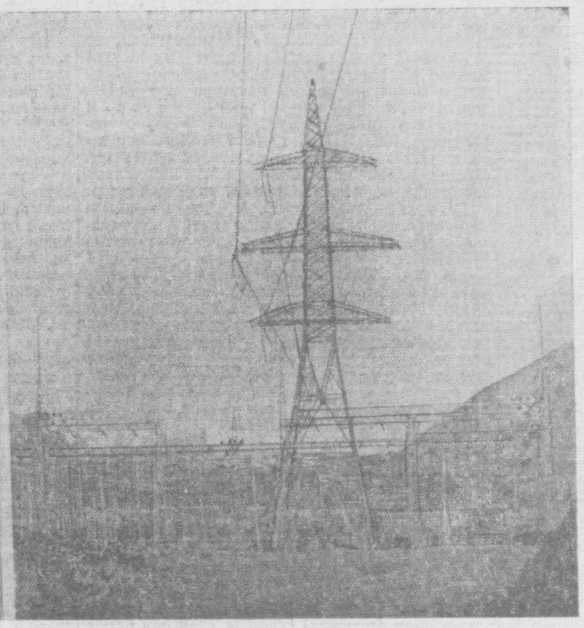

Чорвоқ ГЭСи энергетиклари катта ғалабани қўлга киритдилар. 31 декабрда биринчи агрегат саноат токи бера бошлади. Суратларда: Чорвоқнинг электр энергияси Ғарбий Тянь-Шань орқали оқа бошлади (ўнгда), Чорвоқ ГЭСининг кучайтирувчи трансформатори (чапда). Р. ШАМСУТДИНОВ фотолари. (ЎзТАГ).

БЕШЙИЛЛИКНИНГ ИЛК ЗАФАРИ

Меҳнаткашларни мўл-кўл чорва маҳсулотлари билан таъминлаш учун курашаётган КАЛИНИН РАЙОНИДАГИ ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗ чорвадорлари янги зафарни қўлга киритдилар. Улар январнинг биринчи кунларида давлатга гўшт топшириш йиллик планини бажаришди. Қабул пунктларига 31 тонна гўшт топширилди.

Бу муваффақият ўз-ўзидан қўлга киритилмади. Чорвачилик фермасида моллар учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратилди. Айниқса Назир Ҳакимов бошлиқ чорвадорлар чорвачиликни даромад келтирадиган соҳага айлантирмоқдалар. Ўтган юбилей йилида гўшт, сут, жун, тухум топшириш планлари ошириб адо этилган эди. Ҳозирги кунда янги—1971 йил планини муваффақиятли бажариш учун қизғин кураш бормоқда.

Бу ишда илғор молбоқарлардан А. Ҳошимбеков, М. Эшонқулов, К. Қўшоновлар барчага ўрнак бўлмоқдалар, Колхозда чорва маҳсулотлари топшириш қизғин давом эттириляпти.

Ш. АБДУЛЛАЕВ.

ШАРАФЛИ МЕҲНАТ

Ирригация асбобсозлик заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари партиямизнинг XXIV съездини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлаш юзасидан бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, қувончли зафар қучдилар. Беш йиллик планни муддатидан 2 ой илгари муваффақиятли адо этган эдилар. Планга қўшимча равишда 593 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Юбилей йили маҳсулот реализация қилиш плани ҳам муддатидан анча илгари 101,1 процент қилиб бажарилди. Планга қўшимча равишда 30 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди.

Беш йилликни барвақт адо этган аҳил коллектив айни кунларда ҳам иш суръатига суръат қўшиб ишлашмоқда.

М. ДОЛИМОВ,
Урта Чирчиқ районн.

ДЎРМОНДАН ХУШХАБАР

ДЎРМОН, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Қишловни пухта хозирлик билан ўтказаётган. Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози чорвадорлари янги йилнинг биринчи кунларидаёқ янги зафарларни қўлга киритдилар: районда биринчи бўлиб бўрдоқига боқилган молларни гўштга топшира бошладилар.

Ўтган куни қишлоқ марказидан ўтган катта магистрал йўл бўйлаб бўрдоқи мол ортган машиналар карвони қабул пунктига йўл олди. Шу куни давлатга 28 тонна аъло сифатли гўшт топширилди. Биринчи квартал плани ошириб бажарилди.

Бу муваффақиятни қўлга киритишда азамат молбоқарларнинг хизмати катта бўлди. Улар қишнинг изғиринли кунларида бўрдоқи молларни парваришлаш, этига эт қўшиш учун куч-ғайратларини аямадилар. Моллар зоотехника қоидалари асосида боқилди. Ҳар бир бўрдоқи концентратларга бой озуқа билан парваришланди. Гўштга топширилган бўрдоқининг ўртача тирик вазни 350—370 килограммдир Чорвадорлар партиямизнинг XXIV съезди ўтказиладиган кунгача яна давлатга 20 тонна гўшт топширишга қарор қилдилар. Ҳозирги кунда ҳар бир молбоқар ўз зиммасига оширилган мажбурият олган ҳолда меҳнат қилаяпти.

Чорва маҳсулотларини кўпайтириш йўлида бир тан-бир жон бўлиб меҳнат қилаётган Мурод Мукашев, Комил Усмонов, Қорабой Акбаров каби молбоқарлар айниқса ғайрат кўрсатишмоқда.

Колхоз чорвадорлари йил охиригача давлатга 129 тонна гўшт сотиш мажбуриятини олганлар.

ЧОТҚОЛ НОВАТОРЛАРИ

Чотқол геология-разведкаси экспедициясида янги техникани, рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини кўриб чиқиш, уларни ишлаб чиқаришга жорий этиш яхши йўлга қўйилган.

Рационализаторлик ва ихтирочилик бюроси аъзолари 8 кишидан иборат бўлиб, бу группага бош инженер ўринбосари ўртоқ В. Дашин раҳбарлик қиляпти. Юбилей йилида экспедиция новаторлари 75 та таклифни ишлаб чиқаришга жорий этдилар. Бу таклифлар эвазига 47,6 минг сўм иқтисодий фойда олинди.

Экспедициянинг энг актив новаторларидан механика устахонасининг слесари О. Киммерли 11 та, экспедициянинг катта инженер механиги В. Кирюшин 10 та, моҳир токарь В. Аркадьев эса 7 та қимматли таклиф киритдилар.

Ихтирочиларнинг таклифлари геология-пармалаш ишларини тезлатиш имконини берди. Мутахассислардан А. Евграфов, Г. Камагуров, М. Буратов ўртоқлар бир майдонда чуқур қудуқларни пармалашнинг бир неча усулларини ишлаб чиқдилар. Бу усуллар бурғилаш ишларида яхши самара бермоқда.

Айни кунларда экспедиция новаторлари КПСС XXIV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун янада баракали меҳнат қилишмоқда.

К. МУСАМУРОДОВ.

1 КВАРТАЛ ПЛАНИ—24 МАРТГАЧА

Бешйиллик план топшириқларини муддатидан олдин адо этган Тошкентдаги 10-автомобил ремонти заводи коллективи ўз зиммасига оширилган мажбурият олди.

Завод меҳнат аҳли съездолди вахтасида туриб ишлаб, биринчи квартал планини 24 мартгача бажаришга қарор қилди. Шунингдек, ремонтчилар йил давомида 10 минг тонна қора металл, 6 минг киловатт-соат электр қуввати, 5 минг сўмлик лак-бўёқ маҳсулотлари тежаб қолишга бел боғладилар.

Т. НАЖМИИ.

ЯНГИ СОВХОЗЛАР

ЯНГИЙУЛ, (Ўз мухбиримиздан). Райондаги «Ленинград» колхозининг 800 гектар пахта майдони нуқул қия, паст-баланд ерларга жойлашган. Чопиқ тракторларини шундай тик қия ерларда юриб ғўза ораларини культивация қилганига қойил қоласиз.

Шунинг учун ҳам бу хўжаликда етиштирилган пахта асосан қўлда териб олинади. Масалан, 1970 йилда етиштирилган 2300 тонна пахта ҳосилининг 189 тоннасигина машина билан терилган. Бу 8 процентни ташкил қилади, холос. Демак, бу ерда пахтачиликни комплекс механизациялаш учун ҳамма шароит мавжуд эмас.

Яқинда бўлган умумий мажлисда колхозчилар колхозни сут етиштирадиган совхозга айлантириш тўғрисидаги тадбирни якдиллик билан маъқулладилар.

Бу хўжалик ихтиёрида 1725 гектар ер бўлиб, шундан 977 гектари суғорилади. Шундан 8 гектар боғ, 17 гектар тутзор ва 80 гектар яйлов бор. Буларнинг ҳаммаси чорвачиликни ривожлантириш учун қулай шароит мавжудлигини кўрсатади.

Райондаги Свердлов номли, «Янгиобод» колхозлари ҳам колхозчиларнинг ҳоҳишига мувофиқ сутчилик ва сут-сабзавотчилик совхозларига айлантирилди. «Янгиобод» совхозида чорвачиликни ривожлантиришга шароит айниқса катта. Ундаги 2952 гектар ернинг 488 гектари сувли, 514 гектари яйловдир.

Райондаги «Ленинизм» ва Ленин номли колхозларда ҳам чорвачиликни ривожлантириш кўзда тутилмоқда. Районда ташкил этилган уч совхоз ва икки колхознинг ҳар бирида яқин йиллар ичида соғин сигирлар сонини 1200 бошга етказиш кўзда тутилмоқда.

— Бу тадбир,— дейди «Ленинград» совхозининг директори Турсунбой Эгамназаров,— партия ва ҳукуматимизнинг халқни чорва маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлашга қаратилган ғамхўрлигидир. Шунинг учун коллективимиз бу ишга зўр уюшқоқлик билан астойдил киришмоқда.

ПАХТА УСТАЛАРИ

Пахтачиликда юқори ҳосил кўтариб келаётган оқ олтин миришкорлари Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида кўп. Сальме Мустафо бошлиқ бригада деҳқонлари ана шундай миришкорлардан саналади. Уларнинг ўтган йил қўлга киритган ютуқлари янада юксак бўлди. Гектар бошига олинган ҳосил 28 центнер ўрнига 36 центнерга етказилди.

Бригаданинг пешқам Энвер Алиев бошлиқ звеноси аъзолари янада юксак марради қўлга киритдилар. Улар 61 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 38,5 центнердан ҳосил кўтаришга эришдилар. Звено бошлиғининг ўзи 170 тоннадан ортиқ пахтани «пўлат бункер»дан тўкди.

Бригаданинг ўртоқ Зияддинов бошлиқ звеноси ҳам пахтадан катта хирмон уйди. Гектар бошига етиштирилган ҳосил 35 центнердан юқори бўлди.

Ўзларнга қарашли 184 гектар пахта майдонидан 753 тонна «оқ олтин» етиштирган бригада деҳқонлари ер унумдорлигини янада ошириш учун зарур тадбирларни кўришаяпти. Майдонларни ўғитлаш ишлари намунали ўтказилди. Маҳаллий ўғит чиқариш ҳам олиб борилмоқда.

С. СИДДИҚОВ.

ЁРҚИН ЙЎЛ

ЎТГАН БЕШ ЙИЛЛИК ТАЖРИБАЛАРИ

Коммунизмнинг нурли уфқлари томон ривожланишимизнинг яна бир даврига якун ясалди. Саккизинчи беш йиллик муваффақиятли бажарилди. Янги — тўққизинчи беш йилликка одим ташладик. Бу беш йиллик йилларида ҳам экономикамизнинг барча тармоқлари юксак суръатлар билан тараққий этади. Янги беш йиллик бошланган дастлабки кунларда ўтган беш йилликдаги меҳнатимиз натижасини таҳлил қилиш, эришилган муваффақиятлар сирларини чуқур ўрганиш ғоят муҳимдир. Ҳаётда синаб кўрилган, қимматли тажрибаларга амал қилиш навбатдаги улуғвор вазифаларни шараф билан бажаришга ёрдам беради.

БЕПОЁН пахта далаларига назар ташласангиз, бу ерларда деҳқонлар оғирини енгил қилаётган куплаб қишлоқ хўжалик машиналари ва агрегатларини учратасиз. Йиғим-терим бошланган паллаларда, айниқса, ажойиб манзара кашф бўлади. Пахтазорларда юзлаб «зангори кема»лар пешона тери билан етиштирилган «оқ олтин»ни ўз вақтида йиғиб-териб олишга катта ҳисса қўшади.

Шунинг учун ҳам пахтакор хўжаликлар йилдан-йилга терим агрегатларига кўпроқ эҳтиёж сезмоқдалар. Бу табиий, албатта. Чунки Ватанимиз серқуёш республикамиздан тобора мўл «оқ олтин» ҳосили кутмоқда. Етиштирилаётган пахта ҳосилини ёғин-сочинга қўймай ўз вақтида тезкор суръатлар билан йиғиштириб олишда корхонамиз меҳнатсеварлари ишлаб чиқараётган «зангори кема»ларнинг роли йилдан-йилга ошиб бормоқда.

Терим машиналарининг аҳамияти ҳақида кўпгина гаплар айтиш мумкин, албатта. Улар фақатгина мўл ҳосилни тезроқ йиғиштириб олишга восита бўлибгина қолмай, етиштирилган пахта таннархини камайтиришга ва бинобарин пахтакорларнинг моддий фаровонлигини янада оширишга катта ёрдам берди.

Беш йил мобайнида бу техника тўхтовсиз такомиллаштирилди. Пахтазорларга янгидан-янги агрегатлар кириб келди. Тобора такомиллашган терим агрегатлари механизаторлар меҳнатига барака киритмоқда. Биз, машинасозлар пахтакорлар йилдан-йилга кўпроқ ҳосилни «зангори кема»лар воситасида териб олаётганидан ғоят қувонамиз ва фахрланамиз.

* * *

ПАРТИЯМИЗ XXIII съезди 1966—1970 йилларга мўлжалланган халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик планини белгилаб берган эди. Машинасозларимиз ҳам съезд Директиваларини тўла-тўкис амалга ошириш учун курашиб, терим агрегатлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг техник даражасини ва унумини ошириш борасида салмоқли ишлар қилишди.

1966 йил ҳаммамизнинг ёдимизда. Корхонамиз у пайтда терим агрегатларининг фақат биргина маркаси ХТ-1,2 терим машинасини ишлаб чиқарар эди. Бу икки қаторли машина Т28Х3 маркали тракторга тиркаб ишлатилар-ди. Унинг қуввати 40 от кучига эга эди. Бу агрегат қатор оралари 60 сантиметрли пахтазорлар учун мўлжалланган эди. Ўша йили ХТ-1,2 терим агрегатидан 6646 дона тайёрланди.

Илмий агротехника завод коллективи олдига янги вазифа қўйди. Бу кенг қаторли, жумладан қатор оралари 90 сантиметрли майдонларга мўлжаллаб, икки қаторли терим машиналарини ишлаб чиқаришни ўзлаштиришдан иборат эди. Бундай агрегатлар Мирзачўл қўриқ ерлари учун айниқса зарур эди.

Ҳар қандай янги вазифани бажаришга дадил киришган аҳил коллективимиз бу вазифани ҳам корхона партия ташкилоти раҳбарлигида муваффақиятли рўёбга чиқариш учун курашди. ХТ-1,2 машинаси билан ёнма-ён янги икки қаторли 17ХВ-1,8 маркали машинанинг дастлабки 530 та тажриба партияси ишлаб чиқарилди. Бу кенг қаторли пахтазорлар учун мўлжалланган.

Бу машиналар пахтакорларимизга янада қўл келди. Машина унуми аввалгисига нисбатан анча юқори эди. Москвада ташкил этилган халқаро қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоб-ускуналари виставкасида энг юқори баҳога сазовор бўлиб, олтин медаль билан тақдирланди. 17ХВ-1,8 машинасининг донғи бутун мамлакатимизга ёйилиб кетди.

Худди шу йили корхонамизда тўрт қаторли янги терим машинасининг дастлабки 25 донаси тажриба учун ишлаб чиқарилди.

1967 йил совет давлатининг 50 йиллиги нишонланган ғоят қутлуғ йил бўлди. Машинасозларимиз бу ажойиб санани муносиб нишонладилар. Терим агрегатларини серияли ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Икки қаторли терим машиналаридан 2670 дан кўпроғи қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига етказиб берилди.

Бу тарихий йўлда заводимиз ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари эришган муваффақиятлар учун ва улар умумхалқ социалистик мусобақасида қўлга киритган ютуқлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Эсдалик байроғини олишга муяссар бўлдилар.

1968 йилда ҳам коллективимиз олдида катта вазифалар турар эди. Ана шу йили агрегатлар ишлаб чиқариш тўхтатилмаган ҳолда август ойидан бошлаб янги пахта териш комбайни— 14ХВ-2,4 маркали тўрт қаторли «Ўзбекистон» машинаси тайёрлана бошланди. Бу янги «зангори кема» Т28Х4 маркали 50 от кучига эга бўлган трактор базасида дунёга келди. Ғоят қисқа муддат ичида 1850 хил мосламалар тайёрланди, 500 хил технологик асбоб-ускуналар, 25 технологик поток линиялари ишга туширилди.

10 сентябрь куни коллективимиз ёдидан умрбод чиқмайди. Чунки худди шу куни биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва ҳукуматига терим арафасида 300 та тўрт қаторли «Ўзбекистон» машинаси етказиб берганимиз ҳақида рапорт бердик. Шу йилдан бошлаб ХТ-1,2 маркали икки қаторли пахта териш машинаси ишлаб чиқариш тўхтатилди. Корхонамиз асосан тўрт қаторли агрегатлар ишлаб чиқаришга ўтди. У билан параллел суратда 17ХВ-1,8 терим агрегати «Узсельхозтехника»нинг махсус буюртмаси асосида ишлаб чиқарилаверди. Бу машиналар заводимизда ҳозир ҳам кўплаб тайёрланмоқда.

1970 йил—доҳиймиз В. И. Ленин юбилейи нишонланган тарихий йилда бутун корхонамиз аҳли янгидан-янги меҳнат ютуқларини қўлга киритиш учун фидокорона кураш олиб борди. Беш йилликнинг сўнгги йили ҳаммамиз учун ҳам ғоят масъулиятли, шарафли йил бўлди. Беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақа байроғи баланд кўтарилди. **7 октябрдаёқ пахта териш агрегатлари ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик планни муваффақиятли адо этдик. 19 октябрда эса заводимиз коллективи ишлаб чиқариш ҳажми бўйича беш йиллик топшириқни ҳам тўла уддасидан чиқди.**

СЪЕЗДДАН СЪЕЗДГАЧА

ҚИШЛОҚ хўжалик меҳнаткашлари беш йиллик мобайнида 40 мингга яқин (икки қаторли ҳисобида) серунум «зангори кема»лар олишди. Йил охиригача бу рақам 42 мингга етади.

Бу йил 1965 йилга нисбатан ишлаб чиқариш ҳажми 20 процент ошди. Шу даврда терим агрегатлари ишлаб чиқариш эса 37 процент кўпайди. Эҳтиёт қисмлар тайёрлаш икки ярим бараварга яқин кўпайди. Бундай юксалишга коллективимиз асосан меҳнат унумдорлигини ошириш натижасида эришди. **Ўтган беш йилликка нисбатан меҳнат унумдорлиги даражаси 125 процентга етди.**

Партия ва ҳукуматимиз машинасозларимизнинг меҳнатини муносиб тақдирлади. Заводимизга КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ВЦСПСнинг Ленин юбилейи Фахрий ёрлиғи топширилди. Ишлаб чиқариш илғорларидан 770 кишига юбилей медаллари берилди.

* * *

Бу муваффақиятларга ўз-ўзидан эришилгани йўқ. Катта сиёсий ва ташкилотчилик ишлари олиб борилгани натижасида ана шундай ютуқларга эришилди. Юзлаб ишчилар, инженер-техник ходимлар ижодий ташаббускорлик ва фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатдилар. Илмий-техника тараққиёти, айниқса КПСС XXIII съездидан кейин сезиларли даражада ошди.

Асосий ишлаб чиқаришнинг механизация даражаси 70 процент ўсди. Поток линиялари, автоматлар, ярим автоматлар, махсус станоклар кўпайди. Кўтарма механизмлар қуввати оширилди. Завод ичида минглаб метр узунликда транспорт линиялари ўрнатилди.

Пахта териш машиналари ишлаб чиқариш жараёнини такомиллаштириш борасида кўпгина ишлар қилинди. Темирчилик-пресслаш ишлаб чиқариш юқори унумли прессларга таянмоқда. Маҳсулотларни автоматик усулда узатиш йўлга қўйилди. Қуюв цехида эса кесиқ стерженли яшиклар жорий этилди. Қуйилмани тозалаш жараёнлари комплекс механизациялаштирилди. Йиғув жараёнлари ҳам конвейер системасига ўтказилди.

Ихтирочи ва рационализаторларимиз беш йилликнинг ҳар йилида ярим миллион сўм атрофида маблағ тежашга эришдилар. Шу давр мобайнида меҳнатни илмий ташкил этиш, ҳар бир участка, цех ва иш жойида илмий-техника тараққиётига доир янгиликларни қўлланишга муваффақ бўлдик. Корхонада асбобсозлик хўжалиги ўз қиёфасини тубдан ўзгартирди. Асбобларни сақлаш ва улардан фойдаланиш юқори маданий даражада бўлгани туфайли Бутуниттифоқ халқ хўжалик ютуқлари виставкаси ва Иттифоқ министрлигининг яхши баҳосига сазовор бўлди.

Асбобсозлик, 2 ва 3-механика, 11-пластмасса ва резина буюмлари цехлари НОТ асосида ишламоқда. Бу ерда ишларни ихтисослаштириш яхши ташкил этилган. Йилдан-йилга НОТ самараси бошқа участкаларда ҳам ошиб бормоқда.

ИШЛАБ чиқаришни бошқаришни ташкил этиш соҳасида ҳам дастлабки қадам қўйилди. Завод ва цех бошқармаси структураси қайта кўриб чиқилди. Бошқарув аппаратида оралиқ звенолар йўқотилди. Корхона цехларидан бирида маҳсулотлар ҳаракатини механизация усулида ҳисобга олиш синаб кўрилди.

Шу йилдан бошлаб корхона коллективининг ижтимоий тараққиёт перспектив плани тузила бошланди. Бу планда корхона ишчилари меҳнати характерининг ўзгариши, малака даражасининг ошиши, уларнинг ижодий ташаббускорлиги, сиёсий даражаси, меҳнат ва ҳаёт-турмуш шароитларининг яхшиланишига қаратилган тадбирлар белгиланмоқда.

Корхонамиз 1968 йилдан бошлаб планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янгича системасига ўтиб ишламоқда. Ислоҳот яхши самара бермоқда. Коллектив ҳар бир ишчи ҳақида, ҳар бир ишчи коллектив ҳақида қайғурмоқда. Маҳсулот таннархи анча камайди. **1966 йилда ҳар бир сўм товар маҳсулоти, тайёрлаш, ҳаражати 93,3 тийинни ташкил этган бўлса, бултур 84,3 тийинга тушди. Маҳсулотни реализация қилишдан олинадиган фойда беш йилликнинг дастлабки йилига қараганда 70 процент ошди.**

Иқтисодий рағбатлантириш фонди ҳам кўпайиб бормоқда. Булар ҳаммаси ишчи-хизматчилар, инженер-техник ходимларнинг моддий манфаатдорлигини оширмоқда. **Ҳар бир ишчининг ўртача ойлик маоши 1965 йилда 103 сўмни ташкил этган бўлса, 1967 йилда 113 сўмни, ҳозир 130 сўмни ташкил этади.**

Коллективимиз юбилей йилида ҳар қачонгидан ҳам баракали ишлади. КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1969 йил) ва июль (1970 йил) тарихий Пленумлари қарорлари ишчи-хизматчиларимиз куч-ғайрати ва ижодий ташаббускорлигини янада мавж урдириб юборди. Заводимиз коллективи юбилей йилида зиммасига олган социалистик мажбуриятини шараф билан бажарди. **Пахта йиғим-терими бошланадиган мавсумгача «зангори кема»лар учун 700 минг сўмликдан кўпроқ запас қисмлар тайёрлаб берди.**

КОРХОНАМИЗДА янги-янги хил пахта териш машиналарини ишлаб чиқариш ўзлаштирилмоқда. Пахтачилик учун машиналар бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси чизмалари асосида ХН—3,6 маркали ўнта янги экспериментал пахта териш машинаси тайёрланди. Бу агрегатлар қатор оралиғи 90 сантиметр бўлган пахта далаларида ишлаш учун мўлжалланган. Шу билан бирга пахтанинг ингичка толали навларини йиғиб-теришда ишлатиладиган машиналарнинг бир нечтаси ишлаб чиқарилди.

Корхонамиз истиқболи жуда-жуда қувонарлидир. Пахтакорларнинг йиғим-терим агрегатларига нисбатан тобора ортиб бораётган эҳтиёжларини тўла қондириш, пахтачиликни комплекс механизациялаш ва деҳқонларнинг меҳнати унумдорлигини ошириш манфаатлари «зангори кема»лар ишлаб чиқаришни тўхтовсиз кўпайтириб боришни тақозо этмоқда. Шу мақсадда заводни реконструкциялаш ишлари бошланиб кетди. **Корхона тубдан техник реконструкция қилиниши натижасида машиналар ишлаб чиқариш 1970 йилдаги даражадан деярли икки барвар, уларга запас қисмлар тайёрлаш эса салкам тўрт баравар кўпаяди.**

Корхонамиз цехлари ва участкаларида КПСС XXIV съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора авж оляпти. Унда коллективимизнинг барча аъзолари фаол иштирок этмоқдалар. Ишчилар, инженерлар, техниклар ва хизматчиларимиз бу съездни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

И. МУСИН,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ташсельмаш» заводининг директори.

Тошкент трикотаж фирмасида янги техника кенг жорий қилинмоқда. Натижада маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайиб, сифати яхшиланяпти, меҳнат унумдорлиги ортмоқда. Ушбу суратдаги Ранса Бойбекова янги дастгоҳларни пухта ўрганганлардан. Шунинг учун ҳам у нормани доим 140—150 процентдан бажармоқда.

Н. КЛЮЧНЕВ фотоси. (ЎзТАГ).

ИДЕОЛОГИЯ ХОДИМЛАРИ КЕНГАШИ

Яқинда Бекобод район идеология ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда район партия комитетининг секретари Н. Абдураҳимов «КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш юзасидан идеология ходимлари олдида турган вазифалар» ҳақида доклад қилди.

Партиямизнинг навбатдаги съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш юзасидан барча жойларда қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилялти. Бекободлик агитатор ва пропагандистлар омма орасида бўлиб, икки съезд орасида эришилган муваффақиятларни кенгроқ тарғиб қилмоқдалар.

Район колхоз ва совхозларида ташкил этилган сиёсий мактабларда 1904 коммунист ва партиясиз актив ўқимоқда. Машғулотларни тажрибали ва билимли пропагандистлар олиб бормоқдалар. Пропагандистлардан 200 га яқин киши олий ва тугалланмаган олий маълумотга эга.

Кенгашда сўзга чиққан район халқ маорифи бўлими партия ташкилотининг секретари Ф. Горбатая, район маданият бўлимининг мудири М. Каримов, Навоий номли колхоз «Билим» жамиятининг раиси У. Абдуллаев ва бошқа ўртоқлар ўз ташкилотларида КПСС XXIV съезди арафасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлар ҳақида гапирдилар.

Кенгашда Бекобод район партия комитетининг биринчи секретари З. Т. Мақсумов нутқ сўзлади.

Т. УМУРЗОҚОВ.

ФАКУЛЬТЕТДА ЛАБОРАТОРИЯ

Тошкент политехника институтида ўтган йили автомобиль транспорти ва йўллари факультети ташкил қилинган эди. Унда тўртта кафедра мавжуд.

Ўтган давр мобайнида катта ўзгаришлар рўй берди. Масалан, техника фанлари кандидати О. Салимов бошчилик қилаётган «Автомобилларни эксплуатация қилиш» кафедрасини олиб кўрайлик. Кафедрада 25 га яқин ўқитувчи бор. Бу ерда бир неча фандан студентларга билим берилади.

«Автомобилнинг электр ускуналари» лабораторияси, автомобилни эксплуатация қилиш, эксплуатация материаллари ва двигателлар ишлашини синаш лабораториялари янги ускуналар билан жиҳозланди.

Кафедрага илмий-тадқиқот ишлари олиб бориш учун Германия Демократик Республикасидан иккита тормозлаш ускунаси келтирилди. Бу аппаратлар двигателларнинг ишлаш жараёнларини текширишда жуда қўл келади. Катта қувватга эга бўлган бу аппарат лабораториядан бирига ўрнатилди.

Янги ускуна ёрдамида ҳозирги даврда мавжуд бўлган двигателларнинг турларини синаб кўриш ҳамда ишлаб чиқаришда керакли тадбирларни кўрсатиб бериш мумкин.

Унинг ёнига иккита двигатель ўрнатилади. Бўлаётган ички жараёнлар осциллограф орқали махсус плёнкага ёзиб олинади ва қайта ишланади.

Сигналларни кучайтириб, осциллографга бериш учун махсус мослама ишланган. Унинг ёрдамида бир вақтнинг ўзида 10—12 та жараён ўзгариши ёзиб олинади.

Лаборатория тўла ишга тушгач, ўқитувчилар ва студентларнинг илмий ишлар олиб боришлари учун ҳам кенг йўл очилади.

Н. МЎМИНОВ,
техника фанлари кандидати.

ХАЛҚ БИЛАН ПАРТИЯ БИРДАМ

Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида КПССнинг XXIII съездидан сўнг экранга чиқарилган энг яхши совет фильмларининг «Халқ билан партия бирдам» шиори остида тематик кўриги бошланди. Фестивал программасида 200' дан ошиқ бадиий, хроника, ҳужжатли ва кўпдан-кўп илмий оммабоп киноленталар бор. Буларда коммунистик партиянинг қаҳрамонона тарихи, жаҳонда биринчи совет социалистик давлатини яратишда В. И. Лениннинг роли, коммунизм тантанаси учун курашда СССР халқларининг жанговар ва меҳнат жасоратлари акс эттирилган.

(ЎзТАГ).

ИНТИЛГАНГА ТОЛЕ ЁР

...Адиба ўша кунларни эслар экан, бир дақиқа ўйга толди. Воқеалар унинг кўз ўнгидан бир-бир ўта бошлади.

1943 йил. Ҳамманинг фикри-зикри, куч-қуввати она-Ватанимизни фашист босқинчиларидан тозалашга қаратилган. Жанговар йилларда институтни муваффақиятли тугатган Адиба ўзбек хотин-қизларидан биринчилар қаторида Оҳангарон шаҳрига бош врачлик лавозимига йўлланма олди. Бундан хабар топган ота-онаси дастлаб унамади. Ота-она бағридан кетиш қиз бола учун осон эмасди.

Ўша кезларда аҳолининг аксарияти оғир касалликлар билан оғриётган эди. Бу ердаги касалхона биноси талабга тўла жавоб бермасди. Бунинг устига кадрлар танқислиги муаммо, дори-дармонлар етишмасди.

Ҳамма юмушни бажаришга улгуриш, вақт топиш керак эди. Белни маҳкам боғлаб, кадр тўплаш керак эди. Зарур ўқув қўлланмалари, керакли адабиётлар билан таъминлаш, конспектлар тузиш...

Ҳа, ҳаёт ёш мутахассисни кенг қучоқ очиб қаршилаб олгани йўқ. Уни ўзининг машаққатли сўқмоқларидан олиб ўтди.

Йиллар ўз ортида самарали изларини қолдириб бораверди. Адибанинг ташаббуси билан район касалхонаси, фельдшерлик, акушерлик пунктлари ва бошқа даволаш муассасалари ташкил топди.

Мана, 1947 йилдан буён у Тошкентнинг Фрунзе районидаги 17-поликлиникада бош врач лавозимида самарали меҳнат қилмоқда.

У ўз касбининг чуқур билимдони, айни вақтда актив жамоатчи, ажойиб дўст, самимий, кишиларга меҳрибон. Ўзининг ана шу фазилатлари билан у коллектив ўртасида катта обрў қозонган, жамоат ҳурматига сазовор бўлган. Меҳнатсевар халқимиз тиниб-тинчимас шифокорга юксак ишонч билдириб, уни шаҳар ва район Советларига бир неча бор депутат қилиб сайлади. Жамоатчи шифокор уч марта хотин-қизлар съездида вакила сифатида фаол қатнашди.

А. Эшонхўжаева «Республикада хизмат кўрсатган врач» деган фахрли унвон эгаси. 1966 йилда Ленин ордени билан, сўнг бир неча марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган. Бу унинг ҳалол меҳнати эвазига берилган юксак баҳодир.

Р. МУХСИМОВА.

БОЛГАР-ЎЗБЕК АДАБИЙ АЛОҚАЛАРИ

Адабий алоқаларни тадқиқ этиш адабиётшуносликнинг муҳим масалаларидан бири бўлиб қолди. Бу ўринда Ленин номли Тошкент Давлат университети ўзбек адабиёти ва чет эл адабиёти кафедралари олимларининг олиб бораётган илмий ишлари эътиборга лойиқдир.

Шуниси қувончлики, чет эллик илмий ходимлар ҳам бу борада катта ижодий иш олиб бормоқдалар. Болгария Халқ Республикасидан келган аспирант Пейчев «Болгар-ўзбек адабий алоқалари тарихидан» деган темада кандидатлик диссертациясини ёзмоқда.

Адабиётшунос профессор Ғулом Каримов раҳбарлигида бажарилаётган бу ишда болгар ва ўзбек адабий алоқаларига доир қимматли илмий фикрлар илгари сурилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАТИЖАЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Оржоникидзе район Киров номли колхоз аъзоси ўртоқ Х. МУХИТДИНОВАГА

Сизнинг турмуш йўлдошингиз бетоблигида колхоз правлениеси ўз вақтида моддий ёрдам кўрсатмагани ҳақидаги шикоят хатингиз район ижроия комитетига юборилган эди. Ижроия комитет раиси муовини ўртоқ Р. Носировнинг редакцияга маълум қилишича колхоз правлениеси томонидан сизга 50 сўм пул ва моддий ёрдам кўрсатилган.

* * *

Юқори Чирчиқ район «Арғанчи» қишлоқ Совети «Қизил Эмбек» участкасида яшовчи ўртоқ Эркабой АЛИҚУЛОВга

Яқинда сизнинг шикоят хатингизга Юқори Чирчиқ райони ижроия комитети раисининг муовини Т. Тошбоевдан жавоб олдик.

Унда айтилишича, хатингиз юзасидан текшириш ўтказилган. Дарҳақиқат, сиз кўрсатган «Қизил Эмбек» билан Жамбул участкаси ўртасидаги 5 километрлик йўл ремонт талаб бўлган. Бу жой йўлларни қуриш район бошқармаси томонидан ремонт қилинган.

*

Ушбу суратда қайта реконструкция қилиниб, кенгайтирилаётган Тошкент вокзалининг янги бош корпусини кўриб турибсиз.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

*

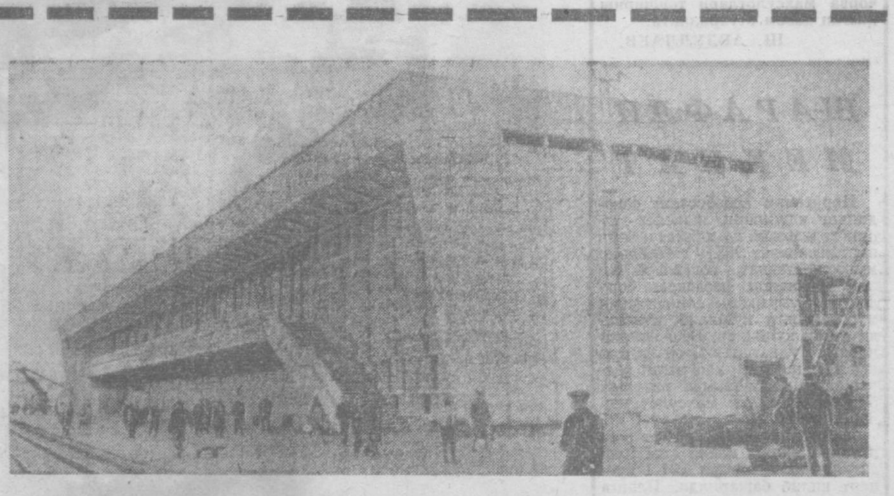

МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

Тошкентдаги Фрунзе район маданият уйида ҳозир бир нечта тўгарак ишлаб турибди. Айниқса, бадиий ҳаваскорлик коллективларининг чиқишлари томошабинларда яхши таассурот қолдирмоқда.

Ҳаваскорларга янги куй ва қўшиқлар ўргатишда Раима Юшваеванинг ҳам хизмати катта бўлаяпти. Бу жонкуяр маданият ходими ташаббуси билан музика тўгараги ташкил этилди.

Қ. МАЛИКОВ.

* * *

Ўрта Чирчиқ районидаги Қорахитой қишлоқ Совети ҳузурида маданият уйи ташкил этилган эди. Ўртоқ А. Жўраев директорлик қилаётган бу даргоҳ ўз фаолиятини жонлантириб юборди. Бу ерда ишлаб турган ҳаваскорлик тўгаракларига кўпгина йигит-қиз аъзо. Ёш ҳаваскорлар томонидан тайёрланган концерт программалари колхоз ва совхозлар саҳналарида ҳам кўрсатилмоқда.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

* * *

Чирчиқ шаҳридаги 12-мактабда таълим-тарбия билан бир қаторда ота-оналар билан ишлаш ҳам яхши йўлга қўйилган. Бу эса ўқувчиларнинг пухта билим олишларида муҳим роль ўйнаймоқда.

Мактаб ота-оналар комитетига Чирчиқдаги қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатининг хизматчиси ўртоқ А. Содиқов раислик қилмоқда. Комитет ташаббуси билан «Оилада эстетик тарбия», «Ота-она бурчи» каби темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказилди.

Т. УРУНОВ.

* * *

Пойтахтнинг Октябрь районидаги 7-болалар поликлиникасида медицина пропагандасига алоҳида эътибор берилмоқда. Республикада хизмат кўрсатган врач Т. Султонова бош врач бўлган бу шифохонада ота-оналар учун лекторий ташкил этилган. Бош шифокорнинг ўзи райондаги «Қоратут» ва бошқа маҳаллаларда мазмунли суҳбатлар ўтказди.

Т. УРМОНОВ.

* * *

Пойтахтимизнинг «Ингичка-қўриқ» маҳалласида истиқомат қилаётган Тўхта Йўлдошева оиласини ҳамма ҳурмат қилади. Тўхта опа саккиз фарзанднинг онаси. У Тошкент Давлат университетида ишлайди.

Оилада меҳнатсевар, билимдон ўғил-қизлар вояга етмоқда. Улар одобда, юриш-туришда ҳам бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Шунинг учун ҳам бу оилага ҳамма ҳавас қилади.

М. ҚАЮМОВ.

* * *

Қардош Украинадаги илмий муассасаларда хизмат қилаётган олимлар орасида Тошкентдан борган мутахассислар ҳам кўп. Медицина фанлари доктори Э. Бакулина ҳам Тошкентда ўсиб вояга етди. Бу атоқли олим олий ўқув юртларда микробиология фани бўйича лекциялар ўқиб келмоқда.

Медицина фанлари доктори М. Дмитриев ҳам Тошкент шаҳрида туғилган. У ҳозир Одесса медицина институтининг профессори.

Украинада ишлаб турган С. Кислицин ҳам тошкентлик ҳамкасблари билан яқиндан алоқа боғлаб турибди. Техника фанлари доктори илмий даражасига бу олимнинг ўзбекистонлик мутахассислар ҳамкорлиги олиб борди.

А. КРИВКО.

ШОДЛИК ВА БАХТ КУЙЧИСИ

Шоирлар бўладики, улар қисқа умр кечирсалар ҳам, ўз ижодлари, адабий ўлмас асарлари, ташкилотчилик фаолиятлари, олижаноблик фазилатлари билан абадиятга қоладилар. Замонлар оша кенг китобхонлар қалбида тирикдай яшайдилар, севиб тилга олинадилар, эъзозланадилар, ардоқланадилар.

Атоқли адиб Ҳамид Олимжон ҳам ана шундай ўлмас сиймолар авлодига мансубдир. У фақат ўттиз беш баҳор жамолини кўрди. Лекин, қисқа бўлса ҳам, ғоятда бой, самарали, кўп қиррали ҳаёти ва ижодий фаолиятини ўзбек совет адабиётининг юксалишига, социалистик Ватанга, халқ манфаатлари йўлида хизмат қилишга бағишлади. У ўзбек маданиятининг йирик арбоби, ватанпарвар шоир, талантли драматург, йирик олим ва танқидчи, ўткир публицист, шиддаткор нотиқ сифатида шуҳрат қозонди.

Адабиётимизга Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Ғафур Ғулом, Уйғун, Яшин, Ойдин каби таниқли ёзувчилар билан бирга кириб келган теран фикрли Ҳамид Олимжон қайноқ социалистик ҳаёт билан бирга ўсди, маърифат ва маданиятни эгаллаб, ижодий камолот чўққисига кўтарилди. У ҳақли равишда, зўр ифтихор билан коммунистик жамият қураётган совет халқининг «шодлик ва бахтини куйламаклик»ни ўзининг муқаддас бурчи, деб билди:

Шодлик йўлга бошлади мени,
Бахтиёрлик бўлди одатим.
Шоир бўлиб шодлик ва
бахтни
Куйламаклик зўр саодатим.
Чунки элим қайғуни билмас,
Чунки йўқдир Ватанда мотам.
Сзод халқим бошига келмас
Энди сира мусибат ва ғам.
Шунинг учун шодман бир
умр,
Шунинг учун шодлик
ҳамдамим.
Ҳар кун ортар кўзларимда
нур,
Шунинг учун йўқ асло ғамим.

Ҳа, шодлик ва бахт туйғуси оташин шоир асарларининг қон-қонига сингиб кетган. Ҳ. Олимжон ижодининг асосини ташкил этган бу мавзу барча шеърларининг лейтмотивига айланган.

Адиб бахт тўғрисида фикр юритаркан, кўпинча, шу ғоя асос қилиб олинган асарларида: «Шодликни куйлаганимнинг сабаби», «Бахт тўғрисида», «Икки қизнинг ҳикояси», «Ўлка», «Ўрик гуллаганда» ва бошқа қатор асарларида икки қарама-қарши дунёни маҳорат билан бадиий ифодалаб беради.

«Шодликни куйлаганимнинг сабаби» шеърида бахтли замонни мадҳ этган шоир, ўз мушоҳадасини изчил давом эттириб, Октябрь инқилобидан аввалги асрларда меҳнаткаш халқ ва унинг зулмат ичра нур бўлиб порлаган Навоий, Фузулий, Ҳофиз, Хайём, Пушкин, Лермонтов, Шекспир каби буюк салафлари тақдири, қисматига ачинади, уларнинг орзулари чил-чил бўлиб, ўз даврида заррача шафқат кўрмай ўтганидан алам чекади, афсусланади; ўқувчининг ўтмишга бўлган нафратини оширади:

Шоирларни кўп ўқиб чиқдим;
Билмаганим қолди жуда кам,
Ўқиб чиқдим, чувалди
фикрим,
Кўраверибди ҳаммасида ғам.
Фузулийни олдим қўлимга,
Мажнун бўлиб йиглаб
қичқирди,
Ва Навоий тушиб йўлимга,
Фарёд билан ўрнидан турди.
Лермонтовни ташламадим
ҳеч,
Ахир қўйиб олдим Ҳофизни,
Пушкин менга кўрсатди ҳар
кеч,
Йиғлаб турган бир черкас
қизни.
Шекспирдан сўрадим савол,
Жавобини келтирди Хайём:
«Чунки ғамга ошинодир ҳол,
Қайғу билан тўлиғдир айём».

Бу ғоя Ҳамид Олимжоннинг «Бахтимиз тарихига» асарида ҳам тадрижий давом эттирилган. Унда автор ўтмишдаги қалам соҳибларининг аянчли қора кунлари, жаҳонда бахт ахтариб, бироқ уни тополмай ўтиб кетганларини ҳикоя қилади. Шу билан бирга, Коммунистик партия раҳбарлигида озодликка эришган халқнинг гуркираб равнақ топаётган бахтли, фаровон ҳаёти шоирнинг «ўзи ўсиб улғайган» муайян социалистик воқеликнинг афзалликлари қиёсий усул орқали равшан очиб берилади.

Ўтмиш ва ҳозир таққосида бахт ва иқбол, яхшилик ва мурувват, одиллик ва олижаноблик, дўстлик ва қардошлик, одамийлик ва саҳийлик категорияларининг Ҳамид Олимжон қаламида бу қадар жозибадор, кишини ҳайратга, ҳаяжонга соладиган тариқада ҳаётий, ишончли қилиб, содда бадиий формада талқин этилишининг бойиси нимада?

Бу аввало оташин шоирнинг ўз эли, ўз Ватанининг содиқ фарзанди, чарчамас куйчиси эканлигидадир. У яна шунинг учун ҳам чинакам, толмас бахт куйчисики, ўзи ҳам «бир қора тунда» туғилган, унинг оиласи ҳам бошқалар қатори феодал ва колониал зулмнинг бутун машаққатлари, азоб-уқубатларини, отасиз етимликнинг алам-ситамларини бошидан кечирган эди.

Ҳ. ОЛИМЖОН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

Мен бир қора тунда туғилдим,
Туғилдиму шу он бўғилдим
Мен туғилиб кўз очган дунё
Хароб эди, бузғун, бенаво;
Вайронада изилларди ел.
Менга қондош, жондош
бўлган эл—
Гадо эди, қашшоқ эди, хор,
Қалби тўла нафрат, алам,
зор...

Фақат ва фақат В. И. Ленин раҳбарлиги, мамлакатимиздаги барча халқларнинг бирдамлиги билан ғалаба қозонган Октябрь социалистик революциясидан кейингина асрий орзулар амалга ошди. Барча меҳнаткашлар қатори ўзбек халқи ҳам ҳаёт-мамот жангларида мардона курашиб, «икки ёқлама зулм», қуллик занжирларини парчалаб ташлаб озодликка эришди. Ҳамид Олимжон ҳам сўзсиз ана шу халқ қувончига шерик, ҳуррият, озодлик замонидан миннатдор. Чунки

Бахт топилмас ҳеч бир
замонда,
Эл қул бўлса, бўлса яланғоч,
Жаннатларни яратган одам
Натижада ўзи қолса оч.

Шунга кўра у озодлик даври берган синмас созини қўлга олиб бахт куйини куйлайди. «Элни қучган мангу бир баҳор» — социалистик Ватанни жон-дилидан севади, фахрланади. Бойликлар макони бўлган ўз ўлкаси — Ўзбекистонда туғилгани билан мағрурланади, қувончидан «наҳрлардай тўлиб» кетади:

Мен дунёга келган кунданоқ
Ватаним деб сени, уйғондим.
Одам бахти биргина сенда
Бўлурига мукаммал қондим.
Қулоғимга номинг кирганда
Қумлик каби ташна боқурман.
Сенинг жаннат водийларингдан
Наҳрлардай тўлиб оқурман.
Ҳар айтганинг буюк
жангнома,
Қайға десанг қайтмай
кетурман.
Кўзларимни юммасман
асло,—
Дарё каби уйғоқ ўтурман.

«Ўзбекистон» шеърида эса шоирнинг юртига бўлган муҳаббати бутун халқимизнинг қувонч ифодаси бўлиб, баралла жаранглайди. Бу шеър ғоявий-бадиий жиҳатдан пухта ишланганлиги билан ҳам диққатга сазовордир.

Ҳамид Олимжон шеъриятида инқилоб ва бахт, янги турмуш ва ижодий меҳнат, хотин қизлар озодлиги ва янги муҳаббат, қувноқ ва бахтиёр ёшлик, мардлик ва қаҳрамонлик туйғулари ягона композицион бирликни ташкил этади. Оташин совет ватанпарварлиги, халқлар дўстлиги ва биродарлиги ғояси шоир шеърларини ҳаракатга келтирувчи қудратли кучдир. Буни муаллифнинг қарийб ҳар бир асарида ҳис этиш мумкин.

Шоир ўзининг бир туркум асарларини бахт ва шодликнинг ижодкори — В. И. Ленинга, партияга бағишлади. Улар раҳнамолигида зулмат дунёси яксон этилиб, озодлик, бахт, шодлик бахш этган Октябрь инқилоби қуёшининг порлаганини тараннум этади. Бу жиҳатдан «1924 йилнинг 22 январида Самарқанд», «Москва» шеърлари характерлидир.

Шоирнинг бахт тўғрисида баҳс юритган асарларида бахтиёр ўзбек халқининг руҳий кайфиятлари, қалб садолари, порлоқ келажакка томон комил ишонч билан интилиши типик равишда акс этади. Фақат кураш ва ижтимоий меҳнат билан бахт ва шодликка эришув мумкин деган қатъий фикр изчил тарғиб қилинади. Лирик қаҳрамон—авторнинг ички дунёси, кечинмалари ва нарса-ҳодисаларга муносабати орқали катта ижтимоий мазмун, турмуш ҳақиқати ифодаланиб, умумлашма образлар яратилади.

Ҳамид Олимжон дилрабо халқ эртаклари асосида ёзган «Ойгул билан Бахтиёр» каби асарларида ҳам халқимизнинг бахт, озодлик, фаровонлик учун олиб борган курашини диққат марказига қўйиб, бу эзгу мақсаднинг ахир бир кун амалга ошишига ишончини кўрсатади.

«Зайнаб ва Омон» поэмасида эса, оилавий муносабатларда пайдо бўлган янгилик, коммунистик ахлоқ ва тарбиянинг эскилик урф-одатларига қарши курашда ғалаба қозонганини кўрсатади; коллектив хўжалик аъзоларининг ижодий меҳнати, коллективнинг буюк қудратини мадҳ этади.

«Ўрик гуллаганда» шеърини шоирнинг бахт ҳақидаги жамики асарларининг синтези дейиш мумкин. Бир қарашда унчалик катта ҳажмда бўлмаган бу асарда олам-олам маъно ва мазмун бор. Шоир оддий бир деталь—гуллаган ўрик воситасида бепоён мамлакатимизнинг гўзал табиати, озодлик руҳи, эркин нафасини намойиш этмоқчи. Чиндан ҳам оппоқ бўлиб гуллаган ўрикнинг навдаларини безаган ғунчалар тонгда ҳаёт куйини куйлайдилар. Ўрикнинг куртак, новдаларидан тортиб, ғунча, гулларигача, чийилдоқ қушлар сайрашидан тортиб, гул тотини олиб қочувчи елларгача лирик қаҳрамон толеини мадҳ этиб, бахт масканини шарафлайди:

«Мана сенга олам-олам гул,
Этагингга сиққанича ол,
Бунда толе ҳар нарсадан мўл,
То ўлгунча шу ўлкада қол...»

Ғоят самимий ва эҳтиросли мисралар билан битилган бу шеър шоир лирикасининг чўққиларидан бирида туради. У «толе ҳар нарсадан мўл» бўлган совет Ватани, «бахти бор» совет кишилари ҳаётини дунё-дунё гулга ўраган сўлим баҳорнинг бадиий умумлашган, типик поэтик образини яратади.

Умуман, социалистик гуманизм ғояларининг жўшқин ифодачиси Ҳамид Олимжон ўз асарларида социализм барпо этган меҳнаткаш совет халқининг бахт ва шодлигини эҳтирос, кўтаринки пафос билан куйлади, тинчликка таҳдид қилган олчоқ ёвларни нафратлади, совет кишиларининг эсда қоладиган ажойиб образларини яратди, халқимизни бахт-саодат, коммунизм йўлига олиб кирган Коммунистик партияни улуғлади. У ўзининг абадий ўлмас, мумтоз асарлари билан ўзбек совет адабиётининг умумиттифоқ аренасидан муносиб ўрин олишига улкан ҳисса қўшди.

Ўз халқининг шодлик ва бахтини, меҳнат ва қаҳрамонлигини қизғин куйлаган шоир эртанги кунларнинг янада порлоқ, нурафшон бўлишига ишонар, уни соғинч билан кутар, зафарларга чақирар эди. Бироқ, бевақт ўлим уни орамиздан юлиб кетди...

У орзу қилган эзгу дамлар етиб келган, халқ хўжалигининг ҳар бир жабҳасида мўъжизалар қўлга киритилаётган, коммунизмнинг моддий техника базаси яратилаётган шу кунларда Ҳамид Олимжон ҳам шунда, биз билан бирга!

Буғдой бошоғидай кўкка
интилиб,
Мен шунда тупроқдан
кўтарарман бош.
Менинг қонларимдан қизил
гул унар
Ёқутга айланар сойлардаги
тош.

Ҳа, шоир бизнинг сафимизда. Унинг халқ бахт-саодатини куйлаган умри қизил гул каби гуллаб, ёқут тош каби мангуга порлаб туради. Ватанпарвар, эркпарвар халқимиз, миллион-миллион бахту эркка тилакдош инсонлар қалбида унинг порлоқ ҳамиша барҳаёт образи абадий яшагусидир:

Халққа айтинг, мен асло
ўлганим йўқ,
Ёв қўлига таслим ҳам
бўлганим йўқ.
Мен элимнинг юрагида
яшайман,
Эрк деганнинг тилагида
яшайман.

Абдуғани АБДУРАҲМОНОВ.

ФАРИДА ИСАМУҲАМЕДОВА Тошкентдаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасида 20 йилдан буён самарали меҳнат қилиб келмоқда. Ўз ишига сидқидилдан муносабатда бўлган бу аёлни корхонанинг каттадан-кичиги ҳурмат қилади. Суратда: ўртоқ Ф. Исамуҳамедова.

А. ТУРАЕВ фотоси.

ҚУЁНЧИЛИК РИВОЖЛАНАДИ

Ўзбекистон чорвачилик илмий текшириш институтининг «Красний водопад» экспериментал хўжалигида республикамизда биринчи бўлиб, чорвачиликнинг яна бир тури — қуён ўстириш ҳам йўлга қўйилди. Ҳозирча бу дастлабки қадам. Яқинда қўшни республика — Қирғизистонда бўлиб, қуён олиб келган хўжаликнинг бош зоотехниги Абдуғаффор Исмоилов шу ҳақда сўзлаб берди:

— Ўзбекистонга қирғиз дўстларимиз яна 1000 бош қуён юборадилар. Бизнинг экспериментал база ҳам ҳозиргача олиб келинган қуёнларни намунали парвариш қилмоқда. Қуёнлар «оқ гигант» зотларидан бўлиб, бизнинг иқлим шароитга ҳам тез кўникиб кетишди.

А. ФОЗИЛОВ,
И. РУСТАМОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ФАРЗАНДЛАРИМИЗГА ҒАМХЎР БЎЛАЙЛИК

Маҳалламизда тўрт киши бир ерга йиғилса, мактаб ҳақида гап кетадиган бўлиб қолди. Яхши гапдан кўра шикоят кўпроқ. Кўп болали ва хизматдаги оналар ҳасратидан-ку, чанг чиқади. Ён атрофимизда икки-учта мактаб бор. Эътирозимизга сабабчи бўлаётган Октябрь районидаги 132-тўлиқ мактабни қурдиргунчаку, бизнинг ҳам, депутатимизнинг ҳам, район маориф бўлимидагиларнинг ҳам қанчадан-қанча ҳаракати сарф бўлди. Энди болаларимиз яйраб-яшнаб ўқишар, бунга ҳар томонлама имконият бор, деб турсак, бугунги аҳвол ҳамманинг кўнглини хира қиляпти. Кўп ерда мактабларимиз бир сменага кўчаяпти, болалар билан синфдан ташқари кенг кўламда таълим-тарбия ишларини олиб боришга имкон туғилаяпти. Бизда бўлса болалар икки смена ҳам эмас, ҳатто уч сменада ўқишаётгани кўпчиликни ташвишга солмоқда. Ўша учинчи сменада ўқиётганларнинг аксарияти бошланғич синф ўқувчилари, яъни 7-9 ёшдаги болалар. Улар дарсга соат уч яримда киришганларича, беш соат сабоқ олишса соат саккизда чиқишади. Ҳозир соат олтидаёқ қоронғу тушиб қоляпти. Ҳолбуки талабалар орасида узоқ жойлашган Қори Ёқубов номли, Шомахмудов номли, «Қизил тут», Якубовский номли, «Тинчлик» кўчаларидан қатнаб ўқийдиганлари бор. Кичкинтой болаларнинг кеч-қурун ва изғиринда, асфальт ётқизилмаган кўчалардан юришини бир кўз олдингизга келтиринг.

Биз шу шикоят билан борсак, мактаб директори Ў. Усмонов, илмий мудирлар Т. Нурмуҳамедов, Н. Терегулов ўртоқлар «тез кунда қиш тамом бўлади, соат саккизда ёп-ёруғ бўлади» деб айтишади. Лекин, болани бошидан асра, деган гап бор. Тасаввур қилинг: ишлайдиган ота-она ўз боласининг (ярмидан кўп боланинг онаси, ҳаммасининг отаси хизматда) ўқиши, ҳулқи, ўзлаштиришини ҳеч қачон вақтида назорат қила олмайди. Чунки кечқурун, ота-она бола билан шуғулланадиган вақтда, бола чарчаб, мактабдан келади, уни ёнингга олиб дарс қилдиролмайсан. Кундузи бўлса ота-она ишда.

Узоқ йиллик тажриба шуни кўрсатадики, бошланғич синфларда пишиқ сабоқ олган боланинг кейинги ўзлаштириши ҳам яхши бўлади. Ундан ташқари мактабда олинган сабоқ асосий сабоқ. Бола мияси ўйин, уй иши, дарс билан чарчамаган вақтда мияга қуйилга сабоқ қайдаю, чарчаб, кун оққанда мактабга келиб, дарсда қулоғига ҳеч нарса кирмай ўтиргани қаёқда!

Радио, телевизор, газеталарда бошқа мактаб болаларининг дарсдан ташқарида олаётган таълим-тарбиялари ҳақида ўқиб, кўриб, эшитиб ҳавасимиз келиб ўтиради. Бу боланинг замонамизга мос, истеъдодли, дидли, уддабурро, билимдон қилиб тарбияланишига ёрдам беради, унинг келажакдаги парвозига қанот бахш этади.

132-мактабда бўлса ана шунақа ишлар бор, деб айтолмаймиз. Мана оддий бир мисол: учинчи «а» синф ўқувчилари кечга қолмасин учун охирги меҳнат ва физкультура дарсларидан озод қилиб юборилади. Фақат шу синф ўқувчиларигина эмас, консультациялар, тўгараклар, куни узайтирилган синфлар ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

Ҳозир ҳамма ерда янги программа билан ўқишга ўтилган. Бу иш маълум тайёргарлик билан бўлди, албатта. Боғчадан чиққан болалар анча пишиқ. Лекин, боғча бағрини кўрмаганлар ҳам борку! (Районда бу йил етти минг бола биринчи синфга борибди. Шундан бир мингдан сал кўпроғи боғча тарбиясини кўрган).

Бизнинг «Илғор» маҳалламизда биттагина боғча бор. Унга ҳам керагидан ортиқ 80-90 бола қатнайди. Боғчага бормаган қанча! Ана ўшалар билан мактабда алоҳида машғулотлар ўтказишга ҳам имкон йўқлиги бизни ниҳоятда ташвишга соляпти. Ўзлаштириш жиҳатидан ҳам мактаб райондагидан анча орқада.

Йил охирида қилинган ишларга якун ясаш, қилинажак ишлар режасини аниқ тузиш — одат тусига кириб қолди. Шу территорияга 5-6 йилдан бери яна янги мактаб тушади, деган гап бор. Бу фақат гап бўлиб қолмасмикин?

Биз 132-мактабнинг учинчи сменасига қатнаётган бошланғич синф ўқувчиларининг биринчи сменада ўқиши учун имконият яратилишини талаб қиламиз.

Х. АЛИМОВ,
«Илғор» маҳалла комитети раиси.
Ф. АҲМЕДОВА,
маҳалла хотин-қизлар Советининг раиси.
С. ЮНУСОВ,
Н. АМИНОВ,
пенсионерлар.
Р. ШОМАНСУРОВА,
журналист.

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ва республика санитария маорифи уйи халқ университетлари фаолиятларини кўриб чиқиб, энг яхшиларини аниқлади.

Тошкент тўқимачилик комбинати медицина-санитария қисми ҳузуридаги (ректори бош врач А. Камолов) ва Янгийўл колбаса заводидаги саломатлик (ректори, соғлиқни сақлаш пункти бўлими мудири Н. Кирсанова) университетларига пул мукофоти берилди. Ўрта чирчиқлик шифокор Б. Тўлаганов, бўкалик врач А. Ваҳобов, ТошМИ профессори У. Мираҳмедовлар эса Фахрий ёрлиқлар билан тақдирландилар.

Ю. АҲРОРОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

КОНГО ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДА ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИ ЙИЛИ

БРАЗЗАВИЛЬ, 6 январь. (ТАСС). Конго халқлар ўртасида дўстлик уюшмаси Ленин юбилейи йилида В И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб 900 га яқин ҳар хил тадбирларни амалга оширди. Бу тадбирларда Конго Халқ Республикаси аҳолисининг тўртдан уч қисми қатнашди. Конго халқлар ўртасида дўстлик уюшмаси «Конго—СССР» секциясининг Бош секретари Брис Альфонс Луконголо ТАСС мухбири билан суҳбатда шу рақамларни айтиб берди.

Ленин юбилейига бағишланган тадбирлар-оммавий митинглар—тантанали йиғилишлар, семинарлар, лекциялар, кўргазмалар, кинофильм кўриклари бутун Ленин юбилейи давомида фақат Браззавилнинг ўзидагина эмас, шу билан бирга республикадаги тўққиз маъмурий районнинг ўзида ҳам ўтказилди. Конго халқлар ўртасида дўстлик уюшмасининг Ленин юбилейи билан шуғулланувчи махсус бригадалари мазкур районларга бир неча марта бориб келишди.

АНЖЕЛА ДЭВИСГА ОЗОДЛИК!

НЬЮ-ЙОРК, 6 январь ТАСС мухбири Э. Баскаков хабар беради:

Кеча Сан-Рафелда Анжела Дэвис «иши»ни дастлабки эшитиш бошланди. У негирларнинг гражданлик ҳуқуқлари учун курашувчиларнинг одатига кўра муштини баланд кўтариб, одамлар билан лиқ тўлган суд залига кириб келди.

Калифорния полицияси уйдирма туҳмат билан Анджела Дэвисни «одам ўлдиришда қатнашган» деб айбламоқда. Аммо америкалик бу мард аёл коммунист бу соҳта айбни қатъиян рад қилиб,— Калифорния реакцияси томонидан қилинган сиёсий фитнанинг қурбони бўлдим, деди.

Судда айбланувчини ҳимоя қилаётган беш адвокатнинг энг каттаси бўлган А. Броцкий ҳам А. Дэвисга тўнкалган айбларнинг асоссиз эканлигини айтиб, уни гаров эвазига дарҳол бўшатиш ва сўнгра бу «ишни» далиллар мутлақо етишмаганлиги сабабли тўхтатиш масаласини суд олдига қўйди.

Судда раислик қилувчи Калифорния штатининг олий судьяси Ж. Уильсон ҳимоячининг айтган гапларига қарши ҳеч қандай далил келтиролмай, адвакатнинг бу саволига 22 февралдан кечиктирмай, яъни Анжела Дэвис «иши» юзасидан навбатдаги суд мажлиси қачон ўтказилиши тайинланганидан кейин жавоб беришга ваъда қилиш билан чекланди.

Сан-Рафелдаги кечаги мажлис жамоатчиликни очиқдан-очиқ қўрқитиш вазиятида ўтди. Полициянинг катта отряди суд биносини қўриқлаб турди, суд мажлисига кирувчиларнинг ҳаммаси ёппасига тинтилиб, сўнгра залга киритилди ва ҳатто «металл буюмларни топиб бероладиган» махсус электрон аппаратларидан ҳам фойдаланилди. «Алоҳида хавфли жиноятчининг» иши кўрилаётир, деган таассуротни жамоатчилик вакилларида қолдиришдан иборат бирдан-бир мақсадни кўзлаб, мана шундай ҳаракатлар қилинди.

Анжела Дэвиснинг «иши» сингари иш бўйича айбланаётган Р. Магини оғзини боғлаб, занжирли креслога ўтказиб ва қўлларини кишанлаб суд мажлиси залига олиб киришди. Суднинг бундан олдинги мажлисларида Маги суд мажлисини қаттиқ танқид қилганлиги сабабли суд фақат мана шунга «асосланиб» Магига нисбатан мана шундай мудҳиш репрессия чоралари кўришга қарор қилди.

Қўшма Штатларнинг тараққийпарвар жамоатчилиги бу шармандали судни тўхтатишни талаб қилмоқда. А. Дэвис «иши»ни дастлабки тинглаш мажлиси ўтказилаётган Сан-Рафелдаги суд биноси олдида кеча оммавий норозилик намойиши ўтказилди. А. Дэвисга қарши қилинаётган тухматларга норозилик билдираётган бу намойишчилар «Анжела Дэвисга озодлик!» — деб қайта-қайта хитоб қилдилар. Бу сўзлар барча соф виждонли америкаликларнинг шиори бўлиб қолди.

ДАВЛАТ ИХТИЁРИГА ОЛИНДИ

ЛИМА, 6 январь. (ТАСС). Кальявекодаги (Перунинг энг жанубидаги Мокегуа департаменти) йирик мис кони давлат ихтиёрига олинди. Бунга сабаб шуки, бу конни ўз концессиясига олган Американинг «Саверн Перу Коппер Корпорейшн» компанияси қонун талабига хилоф суратда 1970 йилнинг охиригача кон ишларини пул билан таъминламади.

Перу кон-Руда саноати ва Энергетика министри Хорхе Фернандес Мальдонадо давлатга қарашли «Эмпреса минера дель Перу» компанияси Кальявеко конини ишга солиш билан шуғулланади, деди.

РЕКОРД БЎЛАРЛИ ҲАРБИЙ ХАРАЖАТЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 6 январь. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетасининг Қуддисдаги мухбири юборган хабарда, Исроил аҳолиси жаҳонда энг кўп солиқ тўламоқда, дейилади. Мухбирнинг Исроил Молия министрлигидан олган маълумотларига қараганда, бу мамлакат аҳолиси 1970 йилда ялпи миллий маҳсулот қимматининг 41,2 процентини ҳукуматга солиқлар ва мажбурий заёмлар тариқасида тўлаган. Шу солиқлар ва заёмларнинг кўпчилиги, деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири, жуда кўпайиб кетган ҳарбий харажатларни қоплашга сарфланмоқда. 1971—1972 молия йилига мўлжалланган янги бюджет лойиҳасига кўра, Исроилнинг ҳарбий харажатлари 1.500 миллион долларни ташкил қилади.

Исроил Молия министрлигининг вакиллари, дейилади мухбирнинг хабарида, АҚШ конгресси Исроилга 500 миллион доллар ҳарбий ёрдам беришга маблағ ажратганлиги туфайли ҳам ҳарбий харажатларни мана шундай кўпайтириш мумкин бўлиб қолганлигини айтди.

Яқин ўтмишда америкалик корчалонларнинг кўнгилочар жойи бўлган, маҳаллий буржуазия ҳукмронлик қилган Куба пойтахти — Гавана бугун меҳнатсеварлар, янги ҳаёт қураётган бахтиёрлар шаҳрига айланган. Пойтахт тобора гўзаллашмоқда. Суратда: Гавана шаҳрининг кўриниши.

А. СТУЖИН фотоси. (ТАСС).

ЗАБАСТОВКА КУРАШИ ҚИЗИБ КЕТДИ

ЛОНДОН, 6 январь. (ТАСС). Англияда забастовка кураши ҳеч қачон ўтган йилдагидек кескин тус олмаган. Иш билан таъминлаш масалалари билан шуғулланувчи министрликнинг расмий маълумотларига қараганда, 1970 йилнинг 11 ойи мобайнида забастовкалар қарийб ўн ярим миллион киши-кун мобайнида давом этган. Бу 1969 йилдагига нисбатан 62 процент ортиқдир. Ўтган йили ўтказилган жами 3.720 забастовкада 1 миллион 700 мингдан ортиқ киши қатнашди. Инглиз меҳнаткашларининг ҳукумат томонидан касаба союзларига қарши қабул қилинган қонун лойиҳасига норозилик билдириш юзасидан ўтказилган ялпи сиёсий забастовкаси бу ҳисобга кирмайди. Ана шу сиёсий забастовкада неча юз минглаб киши қатнашди.

ҚИММАТЧИЛИК ОШМОҚДА

МОНТЕВИДЕО, 6 январь. (ТАСС). Маҳаллий матбуотда босилган хабарларга қараганда Уругвайда қимматчилик 1970 йилда 19,46 процент ошган. Ўтган йилнинг кейинги ойларида асосий озиқ-овқат маҳсулотларининг, жумладан, гўштнинг нархи айниқса жуда кўтарилиб кетди.

ПАХТАКОРЛАР ДАМ ОЛМОҚДА

Қримдаги «Ўзбекистон» санаторийси республикамиз меҳнаткашларининг севимли дам олиш жойларидан бири ҳисобланади. Бу ердаги ажойиб тоғ-денгиз иқлими даволашнинг замонавий методларини қўлланишга ҳамда беморларни ҳар хил дардлардан халос этишга қўл келади.

Бир вақтлар Бухоро амири қарамоғида бўлган бу ердаги гўзал бино ва хиёбонлар доҳий Лениннинг декрети билан ярим аср муқаддам меҳнаткашлар фойдаланиши учун халқ мулки қилиб қўйилган эди. Санаторийда ҳозир республикамизнинг ҳамма жойларидан келган дам олувчиларни учратиш мумкин. Кўпгина пахтакорлар Қора денгиз соҳилидаги бу шифобахш масканда кўнгилли дам олиб, саломатликларини мустаҳкамламоқдалар. Ушбу суратда Оққўрғон районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорларидан М. Иброҳимов, А. Хамматов, К. Тешабоев ва М. Ҳайдаров ўртоқларни кўриб турибсиз.

М. Губайдуллин фотоси.

ЧЎЛҚУВАРЛАР УЧУН

Керамика комбинати коллективи янги йил арафасида чўлқуварларга атаб уч минг квадрат метрдан ортиқ метлах плиткалари жўнатди. Бу плиткалар Янгиернинг узоқ совхозларида чўл қуваётган азаматларга атаб қурилаётган уй-жойлар полини қоқишда анча қўл келмоқда.

Комбинат яқинда «Голодностепстрой» адресига канализация трубалари, плиткалар ва санитария маҳсулотларининг катта бир партиясини юборди.

ШИФОКОР НОМИДА КЎЧА

Тошкент Давлат медицина институти ўзининг ярим асрлик тўйига катта тайёргарлик кўрмоқда. Юбилей олдидан қатор тадбирлар белгиланяпти.

Жумладан, бу йирик медицина даргоҳи тарихи билан боғлиқ бўлган йилнома, атоқли олимлар ҳаёти ва ижодига оид мақола ва рисолалар тайёрланмоқда.

Йирик олим М. И. Слоним олий ўқув юртини ташкил этишда кўп иш қилган. Олимнинг педагогик фаолияти институт ҳаёти билан бевосита боғлиқдир. У катта хизматлари эвазига Ленин орденига сазовор бўлди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби Фахрий унвонини олди. Шифокор олим хотирасини абадийлаштириш учун Ҳамза районидаги янги кўчалардан бирига унинг номи бериладиган бўлди.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ФУТБОЛ КУБОКЛАРИ

СССР Кубоги учун ўттизинчи, юбилей мусобақасида «А» классининг олий ва биринчи группасидаги 38 та команданинг ҳаммаси қатнашади. Дастлабки уч босқичда командалар ўзаро икки мартадан — ўз майдонида ва рақиблар майдонида учрашадилар. Чорак финалдан бошлаб эса фахрли соврин даъвогарлари бир марта куч синашадилар. (Бунда албатта мана шу бир ўйиндаги «контроль вақт» давомида баҳсни ҳал этган бўлишлари керак).

1/32 финалнинг дастлабки ўйинлари 6 ва 12 мартда бўлади. Ташланган чекка кўра бунда «Строитель» (Ашхобод) — «Металлург» (Запорожье), «Молдова» (Кишинев) — «Шинник» (Ярославль), «Текстильщик» (Иваново) — «Олға» (Фрунзе), «Шахтёр» — (Кемерово) — «Волгарь» (Астрахан), «Даугава» (Рига) — «Уралмаш» (Свердловск), «Жальгирис» (Вильнюс) — «Энергетик» (Душанба) учрашадилар.

1/16 финалдан бошқа командалар ҳам кураш бошлайдилар. 16 ва 20 мартда «Динамо» (Ленинград) — «Заря» (Ворошиловград), «Қайрат» (Олмаота) — «Днепр» (Днепропетровск), «Спартак» (Москва) — «Строитель»-«Металлург» учрашувининг ғолиби, «Пахтакор» (Тошкент) — «Молдова»-«Шинник» учрашувининг ғолиби, «Зенит» (Ленинград) — «Металлист» (Харьков), «Динамо» (Киев) — «Текстильщик»-«Олға» учрашувининг ғолиби, «Шахтёр»-«Волгарь» учрашувининг ғолиби — «Динамо» (Москва), «Нефтчи» (Боку) — «Локомотив» (Москва), «Шахтёр (Донецк) — «Даугава»-«Уралмаш» учрашувининг ғолиби, ЦСКА — «Торпедо» (Кутаиси), «Шахтёр» (Қарағанда) — СКА (Ростов-Дон), «Карпати» (Львов) — «Жальгирис»-«Энергетик» учрашувининг ғолиби, «Рубин» (Қозон) — «Торпедо» (Москва), «Спартак» (Оржоникидзе) — «Динамо» (Минск), «Арарат» (Ереван) — «Черноморец» (Одесса), «Динамо» (Тбилиси) — «Крилья Советов» (Куйбишев) командалари ўйнайдилар.

Нимчорак финал ўйинлари 27 ва 31 мартда бўлади. 1 июль куни чорак финал учрашувлари, 24 июлда эса ярим финал мусобақалари бўлиб ўтади. СССР Кубогининг ҳал қилувчи ўйини 7 август — Физкультурачилар куни бўлади.

* * *

Маълумки, Европа чемпионлари кубоги мусобақасида биринчи марта ЦСКА футболчилари иштирок этадилар, Кубок эгалари кубоги мусобақасида эса Москва динамочилари ўйнайди. СССР Футбол федерацияси Москванинг «Спартак» ва Тбилисининг «Динамо» командаларини яна бир Европа турнири — Ярмаркалар кубоги мусобақасига қатнашишига ижозат берди. (ТАСС).

ЁРДАМЧИ

Лонов ўқишнинг дастлабки, нисбатан тинчроқ ойларида Марказ билан бўладиган ишончли ва тезкор ишлайдиган алоқа воситаларини йўлга қўйишга жуда кўп эътибор берди. Ўша пайтда бу муҳим соҳада унинг тажрибаси борлиги энди жуда асқотди. Устаси фаранг разведкачилар: алоқасиз — разведка бир пул, деб бежиз айтишмаган. Ғоятда мушкуллик билан қўлга киритилган энг муҳим маълумотларни агар вақтида, Марказга етказиб бўлмаса, унда не фойда, тўғри эмасми?

Лоновнинг Англияга келганига бир неча ой бўлди. Лекин бу арзимас вақт мобайнида анча-мунча муҳим масалаларни ҳал қилганлигини Марказга хабар қилди. Унинг ниқобланиши ҳеч кимда шубҳа туғдирмади. Агар эҳтиёт бўлинса ундан бир неча йил фойдаланиш мумкин бўлар эди. У мамлакатдаги вазиятни яхшигина билиб олди. Лондон билан танишди. Фойдаси тегадиган жуда кўп ошнолар орттиришга улгурди. Марказ билан алоқа аниқ ва маҳфий ишлаб турарди. Ниҳоят энг муҳими Лонов энди ёлғиз эмас эди.

Лонов шу вақтгача Вильсонни ҳеч қачон кўрмаган эди. Аниқроғи бу одамнинг мавжудлигини ҳам мутлақо билмаган. Лекин у ўзининг ёрдамчиси бўлишини билар ва табиий сабрсизлик билан унинг келишини кутарди. Қолаверса, яна Марказ бундай одамнинг синовдан ўтган, таянса арзийдиган, тажрибали ўртоқ бўлиши ҳақида ҳам қайғуришини биларди.

Парижда бўлган учрашувда Жан Вильсоннинг тезда пайдо бўлиб қолиши ҳақида эслатиб, учрашувнинг қандай ўтиши тўғрисида жуда батафсил йўл-йўриқлар берган эди.

Гапнинг тўғрисини айтганда, Вильсон анчадан буён Англияда бўлиб, у ерга Лоновнинг орқасиданоқ келган эди.

Фронтдаги каби разведкада одамлар бир-бирини жуда тез билиб олишади. Ишнинг одатдан ташқари бўлган шарт-шароитлари уларни бир-бирига тезда яқинлаштиради, ёки аксинча, ўрталарига совуқчилик, ҳатто адоват ҳам тушириб қўяди. Кейинчалик полковник Лонов Вильсоннинг унга берган ёрдамларини ғоятда юқори баҳолаб: «Биз бир-биримизни имо-ишораданоқ тушуна олишимизга ва бирга ишлашимиз осон бўлишига жуда қисқа вақт ичидаёқ ишонч ҳосил қилдик» деган эди.

Лекин ўша пайтда у ўзининг бўлажак ёрдамчиси билан учрашувга борар экан, албатта, ҳаяжонланган эди. Улар икковлон ишлай олишадими? Вильсон қийин ва масъулиятли топшириқларни бажара олишга қодирми? Ниҳоят, унинг феъл-атвори қандай?

Ёрдамчи билан учрашув Пикадилли-серкусга яқин Корнерхаузидаги «Лайонс» кафе-ресторанчасида бўлиб ўтди. Туш пайти бўлиб, кафеда хўрандалар деярли йўқ эди. Лонов «Лайонс» эшигини дадиллик билан очди, одатан ичкари кирганда бўладигандай, бўсағада бир зум тўхтади, сўнгра кафега кирди.

Вильсон эшикка яқин жойда ўтирган эди. Шартлашилганидек, ёнидаги стул бўш бўлиб, сал четга суриб қўйилган эди. Стулда оқ-сариқ портфель ётарди. Унинг сиртига ёпиштирилган «ТВА» авиакомпаниясининг ёрлиғи аниқ билиниб турарди.

Вильсон шошмасдан кофе ичарди. Унинг кўриниши бироз чарчаган, ишчан одамга ўхшарди. Гўё у ҳали тамом бўлмаган кун давомида битмаган ишлари олдидан жиндай дам олаётгандай. Кафе бўм-бўш ва жимжит.

Лонов кўз югуртириб, қаерга ўтиришни чамалаб туриб, «бирдан» ёлғиз ўзи роса зерикиб ўтирган эркак кишини кўриб қолди. У бир зум унга тикилдида. кейин босиқ хурсандчилик билан:

— Кеннет, сизмисиз, наҳотки? — деди.

Сўнгра Вильсон столи томон юрди.

— Ҳа, азизим Арни, бу мен! — Вильсон унинг истиқболига шошилди. Улар самимий қўл сиқиб кўришишди.

Вақтинча осойишталик пайтида иш йўқлигидан қўл қовуштириб ўтирган официантлар бир-бирини узоқ кўрмаган икки таниш учрашиб қолиб, севинишяпти, андак чақчақлашиб, кейин туришади, деб ўйлашган бўлишса керак.

Мазкур учрашув миридан-сиригача олдиндан ўйланганлигини, мабодо, агар Вильсоннинг оқ-сариқ портфелида ўзга авиакомпаниянинг ёрлиғи бўлганда, бу учрашувнинг бўлмаслигини аниқроғи, уни бошқа жойга ва бошқа вақтга кўчиришларини, албатта, улар билишмас эди.

— Ёнингга ўтирсам қаршимасмисан? — ҳовлиққанга ўхшаб сўради Лонов.

— Ўзим ҳам энди таклиф қилмоқчи эдим! — Вильсоннинг мовий кўзларида юмшоқ киноя ялт этди. — Менинг бир неча минут бўш вақтим бор.

Вильсон узун бўй ва озғин бўлиб, ҳатто стулда ўтирганда ҳам одатдан спорт билан шуғулланмайдиган дароз одамлар сингари букрайиб ўтиргани сезилиб турарди. У Англия графликларида яшовчилар каби аниқ лаҳжада гапирар эди. Лоновнинг ёрдамчиси ҳақиқий инглизлардай кийинган эди. Буларнинг ҳаммаси у фойдаланаётган афсонага жуда мос эди: у инглизлар қўл остидаги мустамлакада ўрта мактабни битириб, дарҳол Британия империяси мамлакатларидан бирига кўчиб кетган. Дастлаб унинг омади келди. Энди балоғатга етиб келаётган ёш йигит учун, катта бўлмаса ҳам, ҳар ҳолда қулай истиқболлар очилади. Кейин бирдан кутилмаганда Англияга қайтиб келади.

ПОЛКОВНИК ЛОНОВ қўлёзманинг шу саҳифаларини кўздан кечирар экан, шундай деди:

— Вильсоннинг кўп томони менга ёқарди. Биринчидан у менинг ғоявий маслакдошим ва содиқ қуролдош дўстим эди. Иккинчидан, у ўз ишининг устаси эди. ниманинг уддасидан чиқади-ю, ниманинг уддасидан чиқолмайди, жуда яхши биларди. Сўнгги фазилати айниқса муҳим, фақат разведкадагина эмас: агар кимдир қўлидан келмайдиган нарса учун курашиб, уринар экан, бундан фақат зарар етади. Учинчидан, у разведкага болалардай қизиқсиниб, саргузаштлар қидириб кирган эмас. Балки виждони буюргани учун шу ишни қилган. Ёшлигида Вильсон ота изидан бориб, кўприк қурувчи инженер бўлишни ният қилган эди. Лекин у мактабда ўқиб юрган кезларидаёқ тилларни билишда ажойиб қобилияти борлигини кўрсатди. Кейин унга разведкабоп эканлигини ва ишлаши зарурлигини исбот қилиб беришганда. Вильсон, ростини айтганда, анча оғир бўлган, ташвишли йўлни танлаб олади. Вильсон таҳлилий фикр юритишни биладиган ва бурчга содиқ одам эди.

Табиий, Вильсоннинг кейинги тақдири ҳақида ҳам гапириб беришни истардим, лекин ҳозир бунинг мавриди эмас.

Лонов ўз ёрдамчисининг жуда муҳим бир фазилатини таъкидлади:

— Оддий инглизлар орасида ҳам, юқори доира вакиллари даврасида ҳам у ўзини эркин тутар, «ўз кишиси» ҳисобланар эди. Янги танишларининг ишончини ва меҳрини таажжубланарли даражада тез қозона олар эди.

— Бу фазилатни қаердан орттиргансиз? Бунга қандай муваффақ бўласиз — деб қизиқади бундай эркинликни ғоятда қадрлайдиган Лонов.

— Умуман айтганда, — тан олади Вильсон, — илгарилари ҳам таниш орттириш менга чўт эмас эди. Бир неча йил муқаддам мен Д. Карнегининг «Қандай қилиб дўст орттириш ва одамларга таъсир қилиш мумкин» деган китобини ўқиб чиққан эдим. Сен уни ўқиганмисан?

— Ҳа. Амалий нуқтаи назардан аъло даражадаги китоб. Грибоедовский — Молчалин бўлганда уни ўқиб қувончидан дод деб юборарди-я.

— Балли, бу ердаги шароитларда эса тенгги йўқ нарса. Мен уни сув қилиб ичиб юбордим ва жаноб Карнегининг маслаҳатларини амалда жиддий равишда синаб кўрдим. Икки йил муқаддам мен ишлаган шаҳарда корчалонлар учун Карнеги курси ташкил этилган эди. Уни ҳам тамомлаганман...

«Лайонс» кафесида бўлиб ўтган учрашувдан кейин бироз вақт ўтгач. Вильсон янги жойда яхши ўрнашиб олганлиги ва аниқ топшириқлар бажаришга тайёр эканлиги ҳақида Георгийга хабар қилди.

Марказ Вильсоннинг шахсий фазилатларини ҳисобга олиб, уруш олиб боришнинг биологик усуллари бўйича марказ — Портон билан ғоятда пухта шуғулланишни топширди. Разведкачига осонроқ бўлсин учун, Марказ Портонда олиб борилаётган ишлар ва бу илмий муассаса мажмуасида ҳамкорлик қилаётган олимлар ҳақида анча-мунча тўлиқ маълумотларни хабар қилди. Марказ Портонда иссиққина жой топиб олган собиқ нацист мутахассислари группасига алоҳида эътибор бериш лозимлигини тавсия этди.

Шу ерга келганда муаллиф яқин ўтмишдаги тарих ҳақида тўхталиб ўтмасдан илож йўқ деб ўйлайди. Маълумки, фашистлар бактериологик, ёки ҳозирги тил билан айтганда, биологик қуролга алоҳида эътибор берганлар. Уни яратиш устида кўп олимлар иш олиб борардилар, концентрацион лагерларда ва «махсус» лабораторияларда инсонлар устида даҳшатли, ваҳшиёна тажрибалар ўтказилардн. Нюрнберг процессида бу жиноятларнинг мудҳиш тафсилотлари келтирилган, лозим ҳужжатлар ўқилган эди. Бироқ ўша пайтда жаҳон жамоатчилиги гитлерчи одамхўрларнинг муносиб ворислари Америка-англия империалистлари бўлади деб, ҳеч ҳам ўйламаган эди. Уруш охирига келиб АҚШ ва Англиянинг разведка хизматчилари фашистлар Германиясида ташкил этилаётган бактериология қуроли «ижодкорлари»ни қидириб топиш учун анча-мунча куч сарф қилдилар. Бу осон иш эмас эди. Гап шунда эдики, бу ишлар ниҳоятда сир тутилган бўлиб. олимлар эса ўзларини «кўзкўз» қилишдан қочардилар. Махсус разведка қисмлари уларни бутун Германия бўйлаб қидирардилар. Фан билан боғлиқ бўлган нацистларнинг талай қисми АҚШ га жўнатилдилар, баъзилар эса кичик шеригининг «оғушига» тушдилар. Ҳамкорлик қилиш ҳақида немисларнинг розилигини олиш унча қийин эмас эди.

(Давоми бор).

Трофим Подолин

Махсус командировка

(Боши газетамизнинг 19, 22, 24, 26, 30, 31 декабрь, 6 ва 7 январь сонларида).

ҲОДИСА

БЎРИ ЕР ТИШЛАДИ

4. «Оҳангарон» совхози ишчиси Қулбой Эргашев шу куни Толбулоқ қишлоғидаги амакисиникида меҳмонда эди. Қариндошлар тўкин-сочин дастурхон атрофида кўк чой ичиб, ўзаро суҳбатлашиб ўтиришарди.

Шу пайт тўсатдан болаларнинг чинқириғи эшитилди.

— Бўри, бўри?

Аммо на меҳмон ҳам, на хонадон соҳиби ҳам овозга эътибор беришмади. Овоз яна такрорланди. Қўшоқ бобо пинагини бузмай, жиянига қараб кулиб қўйди:

— Хавотирланма, болалар сени қўрқитиш ва бизникида ётиб қолишинг учун атайин шундай қилишаётгандир. Оббо, қурғурлар-ей, ўйлаб топишганини қаранг-а!

Шу пайт хонага ҳовлиққанича бир аёл кириб келди.

— Боғимизга бўри кириб қолибди, бирон фалокат рўй бермасин яна, ёрдам беринг,— деди у ҳаяжонланганидан салом-аликни унутиб.

Ҳақиқатда, Қулбой амакиси билан равонга чиққанида қўшнисининг боғида девордан ошиб ўтишга шай турган баҳайбат бўрига кўзи тушди. Ўйлаб ўтиришга вақт йўқ эди. Ваҳший лип этиб девордан сакраб, Қўшоқ бобо боғига ўтди. Қулбой девор остидаги таёққа кўзи тушган ҳамон, бўрининг қаршисига югурди.

Яккама-якка олишув бир неча минут давом этди. Яқин атрофдаги яйловда юрган чўпонлар бу ерга етиб келишганда ваҳший аллақачон ғужанак бўлиб қолганди. Маълум бўлишича, у бир неча соат муқаддам қўйлардан бирини бўғизлаб кетган экан.

Совхоз маъмурияти довюрак овчини қимматбаҳо мукофот билан тақдирлади.

В. УРИЦКИЙ.

«Рославигрушка»нинг Москвадаги бадиий буюмлар фабрикаси коллективи янги йилдан бошлаб янги ўйинчоқ — автомат станциянинг кўнии қиемига ўрнатилган луноход моделини ишлаб чиқара бошлади.

В. ХРИСТОФОРОВ фотоси, (ТАСС).

«ЧЕМПИОН БЎЛИБ РИНГДАН КЕТАМАН»

— Мен Жо Фрезер билан бўладиган олишувдан сўнг рингдан кетаман, деди матбуот конференциясида Муҳаммад Али. — Спортда ўн олти йил қатнашиб, жуда чарчадим. Профессионал ринг ҳаддан ташқари кўп вақт ва кучингни олар экан.

Ҳозир профессионал боксчилар орасида оғир вазнда Жо Фрезер расмий равишда жаҳон чемпиони ҳисобланади. Бироқ «спортдан четлаштирилгунча» мана шу ном эгаси бўлиб келган Муҳаммад Али енгилганича йўқ. Бунинг устига уч йиллик танаффусдан сўнг у кетма-кет иккита ғалабага эришди, аввал Жерри Кворри, кейин Оскар Бонавена устидан ғалаба қозонди. Муҳаммад Алининг бу мусобақалари мерикалик бокс ишқивозларини ғоятра ҳаяжонга солиб қўйди. Ҳозир бир неча шаҳар ўртасида ўз залида Али — Фрезер ўртасида бўладиган «аср жанги»ни ўтказиш ҳуқуқини олиш учун ҳақиқий кураш кетмоқда.

(АПН).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Свердлов номли концерт залида

8 ЯНВАРДА

БУТУНИТТИФОҚ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КЎРИГИНИНГ ЛАУРЕАТИ

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ВИЛОЯТ ОҚИЛОВА

СОЛИСТЛАР: Гулшод ОТАБОЕВА, Анвар РУСТАМОВ, Шариф ҚУРБОНБОЕВ, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Қодир ЮСУПОВ, Хотам ХУЖАЕВ, Болта ШАРИПОВ, Фахриддин ДУСТМУҲАМЕДОВ, Дилафруз ЖАББОРОВА, Шариф КАРИМОВ, Қодир МУМИНОВ, Роза КАКУРИЕВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҲАКИМ НИШОНОВ.

Ансамблнинг музика раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист САЙФИДДИН ЙУЛДОШЕВ.

Программани — Уткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Концерт кундуз соат 3 да бошланади.

Свердлов номли концерт залида

9, 10 ЯНВАРДА

ЮҚОРИ СИНФ МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИ ВА СТУДЕНТЛАР УЧУН

ЁШ ИЖРОЧИЛАР иштирокида

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

VI Жаҳон фестивалининг лауреати Гулсара ЕҚУБОВА, Анвар РУСТАМОВ.

Узбекистон Ленин комсомоли мукофоти ва IX Жаҳон фестивалининг лауреати Одил КАМОЛХУЖАЕВ;

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати Карима УЗОҚОВА.

СОЛИСТЛАР: Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Манзура МУМИНОВА, Шариф СУЛТОНОВ, Дилафруз ЖАББОРОВА, Аҳмаджон ШУКУРОВ, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Ражаб ИСМОИЛОВ, Азим АЗИЗОВ, Фазилат ШУКУРОВА. Шариф ҚУРБОНОВ.

УЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ ОРКЕСТРИ

Программани — Уткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Концертлар кундуз соат 5 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 12 дан сотилади.

«УЗБЕККОНЦЕРТ»

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

11, 12 ЯНВАРДА

ТОЖИКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ТОЖИКИСТОНДА ХИЗМАТ КУРСАТГАН АРТИСТЛАР МУСЛИМА БОҚИЕВА, ГАВҲАР МИРЖУМАЕВА

Солистлар: К. НАБИЕВ, М. МАХРАМОВА. С. САЪДИЕВ, М. ПАЛЛАЕВ, У. МАШРАБОВ, А. ОМОНОВ, К. СОДИҚОВ, Г. ШАХОБОВА.

ТОЖИК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

ПРОГРАММАДА: тожик, ўзбек, афғон, ҳинд куйлари, ашула ва рақслари.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида ҳар куни кундуз соат 2 дан сотилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ
УҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

10.55 — Кўрсатувлар программаси, 11.00 — «Колокольчик» клуби (рус тилида).

Ўзбек тилида: 11.45 — «Мен — ёш пахтакор». 12.15 — Болалар учун. Телевизион театр. И. Туричин. «Уттизинчи» (2-қисм), 12.55 — Кўрсатувлар программаси.

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 — Усмирлар учун. «Старшеклассник», 19.10 — «Ахборот» информацион программаси, 19.25 — КПСС XXIV съезди шарафига. «Пропагандист» программаси.

Ўзбек тилида: 20.00 — «Ахборот» информацион программаси, 20.15 — Съезддан съездгача. «Ер ва одамлар». 21.05 — Қўшиқ ёзувчи шоирлар, 21.50 — «Душанбагача омон бўлсак» (бадиий фильм), 23.40 — Кўрсатувлар программаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Дўстлик экрани.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00 — Телефильм (ўзбек тилида).

Рус тилида: 20.30 — «Икки одат» (кинофильм), 20.40 — «Жаҳон ёш балети» (илмий оммабоп фильм), 21.50 — «Олтин қулқоп соҳиблари» (бадиий фильм, 2 серия).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 8/I да Боғчасарой фонтани (кундузи), Рус кишилари (кечқурун), 9/I да Беҳуда эҳтиётнорлик (кундузи), Севги тумори (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/I да Аяжонларим (кундузи), Мария Стюарт (кечқурун), 9/I да Олтин девор (кундузи), Шоҳ Эдип (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/I да Менинг жаннатим (кундуз ва кечқурун), 9/I да Жон қизлар (кундузи), Ҳалима (кечқурун).

КИНО

Мен, Франциско Скорина — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бегуноҳлар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Том Сойернинг саргузаштлари: Ҳинду Джоннинг ўлими. — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Йўлбарс изидан — «КУКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5 ва кеч 7, 9 да).

Диққат тошбақа! — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, 11 яримда).

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

№ А—1662. ИНДЕКС — 64697. Р— 04118